časopis gréckokatolíckej cirkvi • 41. ročník • číslo 2 • 18.01.2009

slovo

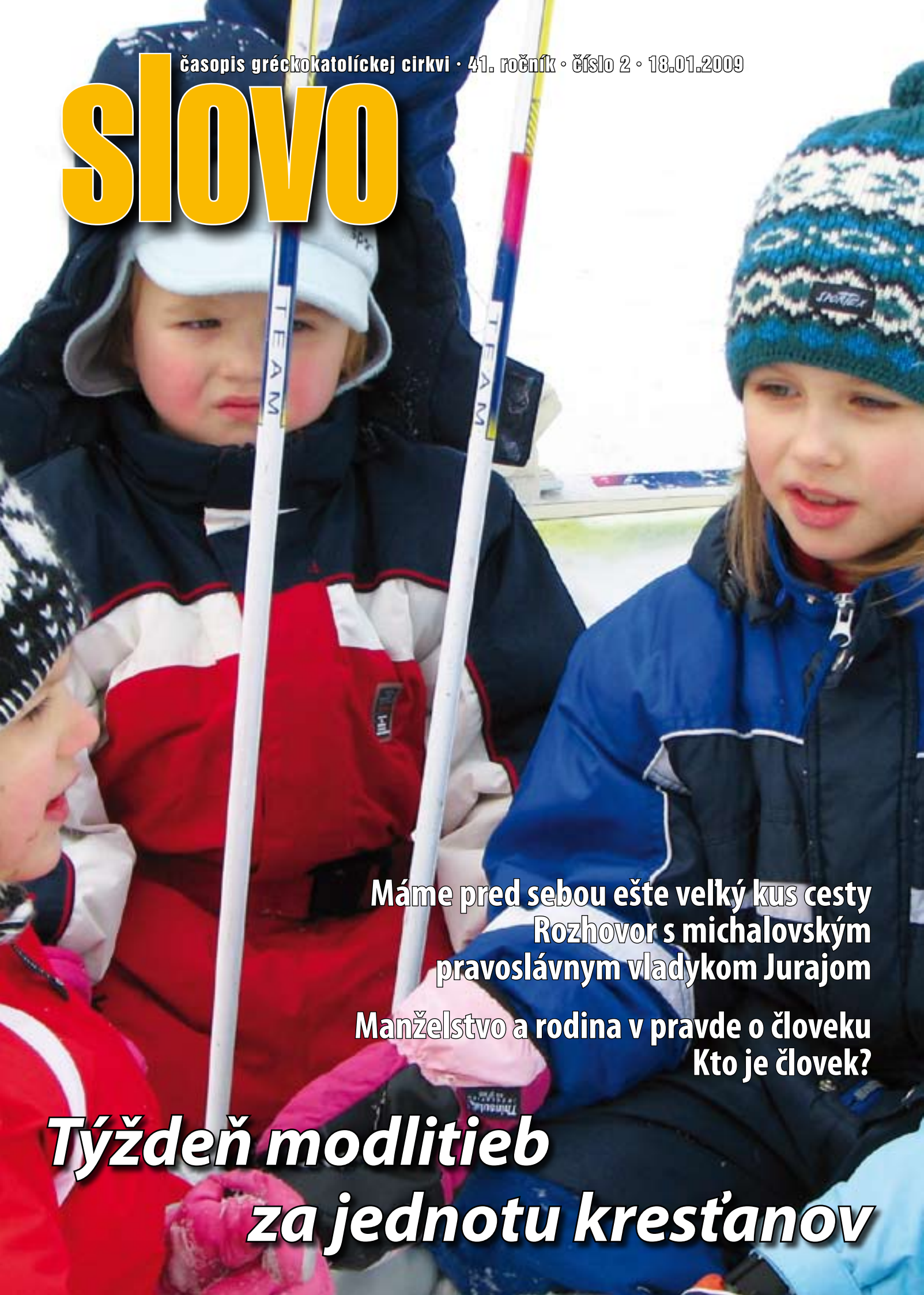

Máme pred sebou ešte veľký kus cesty
Rozhovor s michalovským pravoslávnym vladykom Jurajom

Manželstvo a rodina v pravde o človeku
Kto je človek?

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

Chrám sv. apoštolov Cyrila a Metoda v Malom Ruskove

Peter LABANIČ

Malý Ruskov, v roku 1371 spomínaný ako Kisruszka, je filiálkou farnosti Nový Ruskov. Pôvodne bol Malý Ruskov samostatnou obcou, dnes tvorí spolu s niekdajšou obcou Veľký Ruskov obec Nový Ruskov. Je vzdialený asi 5 km od Trebišova a je súčasťou Trebišovského protopresbyteriátu. Gréckokatolíci tvorili v minulosti väčšinu obyvateľov obce, v novšej dobe sa ich pomer oproti rímskokatolíkom vyrovnal.

Veriaci sa zúčastňovali na bohoslužbách v blízkom Veľkom Ruskove. Prvýkrát slúžil sv. liturgiu v Malom Ruskove 17. augusta 1947 o. Ján Jurko, miestny rodák, ktorý tu slávil primičnú sv. liturgiu v záhrade domu na poľnom oltári. Ďalšiu zažil Malý Ruskov až v roku 1995, keď začal o. Pavol Dancák pravidelne slúžiť v budove bývalej školy.

V roku 1995 sa veriaci spolu s vtedajším správcom farnosti o. Pavlom Dancákom rozhodli postaviť chrám. Pôvodne plánovali postaviť a užívať ho spoločne s rímskokatolíkmi. Nakoniec si každá komunita postavila svoj vlastný. Výstavba sa začala 17. októbra 1996. Cirkev získala pozemok od obce Nový Ruskov výmenou za iné pozemky. Základný kameň novej cerkvi posvätil 1. júna 1997 vladyka Milan Chautur a 11. októbra 1998 posvätil dokončený chrám. Stavba chrámu bola ako malý zázrak. Tucet rodín spolu s duchovným otcom Pavlom dokázali za necelé dva roky zhromaždiť prostriedky a svojpomocne dielo dokončiť. Pri stavbe pomáhali aj veriaci z Veľkého Ruskova. Prostriedky pochádzali z darov veriacich, cirkevných nadácií a od sponzorov. V roku 1999 v chráme pribudol ikonostas.

Cerkov v Malom Ruskove je zasvätená sv. slovanským apoštolom Cyrilovi a Metodovi. Projekt vyhotovil Ing. Ján Zajac z Vranova nad Topľou. Ide o jednoloďový objekt nepravidelného obdĺžnikového pôdorysu, z vrchnej strany ukončeného dvojitým oblúkom. Hlavný chrámový priestor a svätyňa sú zastrešené šikmou lomenou strechou, v zadnej časti zaoblenou. Na vrchole je ukončená cibuľovitou vežičkou s trojramenným krížom. Uvedeným riešením sa dosiahol charakteristický prvok drevených chrámov na východnom Slovensku. ■

Chrám Premenenia Pána v Malých Ozorovciach

Štefan ANČOČIK

Obec Malé Ozorovce sa nachádza v okrese Trebišov na Dolnom Zemplíne južne od Dargovského priesmyku na úpätí Slanských vrchov. Leží na ceste zo Sečoviec do Slanca. Prvá písomná zmienka o obci je v listine Jágerskej kapituly z roku 1324. Je filiálnou obcou farnosti Zbehňov v Sečovskom protopresbyteriáte. Od roku 2000 pôsobí vo farnosti farár o. Štefan Ančočik.

Túžba veriacich po vlastnom chráme a pastoračná nutnosť napomohli tomu, aby bol v roku 1996 posvätený základný kameň budúceho nového chrámu. Počas nasledujúcich dvoch rokov prebiehala výstavba chrámu, na ktorej sa zúčastňovali aj veriaci podľa svojich možností. Bolo vykonaných niekoľko desiatok finančných zbierok po okolitých okresoch. Vďaka Božej a ľudskej pomoci mohol vladyka Milan v auguste 1998 pri odpustovej slávnosti posvätiť nový Chrám Premenenia Pána. V tom čase vo farnosti pôsobil o. Michal Hospodár st., ktorý spravoval farnosť v rokoch 1995 – 2000.

Autorom projektov novopostaveného chrámu je Ing. Smutelovič. Cerkov stojí hneď vedľa rímskokatolíckeho kostola, takže spolu vytvárajú dominantu obce.

Chrám bol postavený ako jednoloďová stavba so sedlovou strechou a vežou. V nej sú umiestnené dva zvony zo zvonárskej dielne rod. Tomáškovcov – Dytrychovcov. Vonkajšia fasáda chrámu je biela.

Kapacita chrámu je asi 120 ľudí. Pri chráme je priestranná sakristia. Posviacka nového bohostánku, svietnika a rypíd sa uskutočnila 29.decembra 2000. Nový ikonostas, ktorého autorom je p. Milan Lajčiak z Michaloviec, posvätil 11. augusta 2002 vladyka Milan. Celý ikonostas bol zhotovený vďaka štedrým darom rodáka z Malých Ozoroviec p. Johna Fedora, ktorý žije v USA. Drevenú konštrukciu zhotovil p. Štefan Ščerba z Čeľoviec.

V blízkej budúcnosti sa plánuje vnútorná maľba liturgických priestorov. V uplynulom roku si veriaci pripomenuli 10. výročie dokončenia chrámu, ktorý je symbolom pevnej viery a zodpovednosti miestnych veriacich. ■

Bránu otváralo spoločne šesť rúk

12

Svet sa stáva jednou veľkou rodinou. Zbližujú sa národy a ľudia. Ale kresťania ohlasujúci Krista, ktorý zničil múr rozdelenia a vytvoril jednotu národov, sú rozdelení, dokonca niekde aj nepriateľsky nastavení.

Máme pred sebou ešte veľký kus cesty

14

Krstom sa každý veriaci začleňuje do Cirkvi – jednej svätej všeobecnej a pravovernej. Je však na škodu aj hanbu nám kresťanom tu na zemi, že práve táto pozemská časť Cirkvi je oproti tej nebeskej rozdelená.

Manželstvo a rodina v pravde o človeku

16

Na prekvapenie mnohých základná otázka, na ktorú sa musí zamerať rodina v kresťanskej výchove svojich detí, nie je náboženská, ale hlavne ľudská.

Aby svet uveril

Jeden zo študentov teológie napísal vo svojej práci: „Pochádzam z mesta, kde sú veľké skupiny katolíkov i evanjelikov, ba dokonca aj v mojej rodine sú viaceré denominácie. Keď spolu hovoríme o škole, práci, živote, peniazoch atď., všetko je v poriadku. Sotva však vstúpime na pôdu náboženských rozdielov, spúšťa sa akýsi padací most a diskusia sa rýchlo končí." (Hlasy 2007, 1)

Všetci konštatujeme, že situácia je naozaj taká. Najmä ak v priebehu roka vidíme predstaviteľov cirkví a náboženských spoločností, ako sa vedia stretávať a spoločne sa modliť. Ale po týchto stretnutiach sa každý vracia do svojich každodenných vychodených koľají s myšlienkou: Bolo to pekné, ale ustúpiť?

Rozdrobenosť, nejednota veľmi vážne narúša Ježišovu modlitbu za Cirkev, ktorú sa modlil pred svojím ukrižovaním. Vtedy sa modlil za jednotu medzi apoštolmi, a potom aj „za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci boli jedno..." (Jn 17, 20 – 21). Vážnosť tejto modlitby si uvedomujeme všetci. Preto dnes celý svet hľadá cestu, ako sa zjednotiť. Ľudstvo sa mieša, cestuje, vytvára sa spoločná Európa, spojené národy. Ale ľudia sa predsa len ťažko zjednocujú. Namiesto mieru a poriadku rastie nenávisť, nové vojny, terorizmus.

Tak je to aj s jednotou medzi kresťanmi, ktorú si všetci želáme a o ktorú sa modlime aj v tohtoročnom Týždni za jednotu medzi kresťanmi (18. – 25. januára), ktorý sa prvýkrát uskutočnil v januári 1908 v americkom Graymoore. Cieľom je upevniť vzťahy medzi kresťanmi, prehĺbiť vzájomnú dôveru a vyslať svetu signál v duchu odkazu Ježiša Krista, že sme tu a napriek rozdielom i bolestivej minulosti sa máme radi.

Uvedomujeme si, že cesty kresťanov sa v priebehu storočí rozchádzali, ba možno povedať, že sa kráčalo inými cestami. A tiež, že všetci milujeme svoje spoločenstvo, svoju cirkev. „Preto tu nemôže byť žiadny nátlak na partnerskú cirkev, aby zmenila všetky svoje zvyky, spôsob ponímania cirkvi a štruktúry cirkvi. Ekumenizmus je skúmanie, ako ďaleko alebo ako blízko sme k pravde, ktorá nám bola daná v Písme a v tradícii kresťanstva ohľadom Cirkvi. Na tejto ceste potrebujeme veľkorysosť, ktorú Ježiš nazval láskou." (Hlasy 2007, 1) Pretože „bez lásky sme si sami na obtiaž, cez lásku znášame jeden druhého" (sv. Augustín).

Povedomie našich ľudských limitov nás pohýna k dôverujúcej odovzdanosti do Pánových rúk.. Podľa slov Svätého Otca Benedikta XVI. je zmyslom Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov práve to, že sa pevne oprieme o modlitbu samotného Krista, ktorý vo svojej Cirkvi neprestáva prosiť, „aby všetci boli jedno,... aby svet uveril..." (Jn 17, 21).

K dosiahnutiu plnej jednoty musia smerovať všetci kresťania. Musia sa o ňu usilovať a spolupracovať na nej, ak chcú byť verní svojmu povolaniu i poslaniu. Stretnutie v modlitbe a v láske je to najlepšie stretnutie. Tieto spoločné modlitby v nás posilňujú nádej a vieru, že hoci je Cirkev ľudsky rozdelená, v Kristovi neprestáva byť jedným telom.

prot. PaedDr. František Dancák
člen redakčnej rady

slovo – časopis gréckokatolíckej cirkvi, http://slovo.grkatpo.sk/
Ročník 41. **Adresa redakcie:** SLOVO, Hlavná 1, P.O. Box 204, 080 01 Prešov, tel.: 051 – 7731 481, 0911 711 263. **Číslo účtu:** 400 684 72 51/7500, SWIFT KÓD: CEKO SK BX, špecifický symbol: 2009. **Vydavateľia:** Gréckokatolícke arcibiskupstvo Prešov, Hlavná 1, 081 35 Prešov, IČO 00179205. Petra, n. o., Hlavná 1, 080 01 Prešov, IČO 37886622. **Cirkevné schválenie:** Gréckokatolícke biskupstvo v Prešove, č.j. 3317/99. **Šéfredaktor:** Juraj Gradoš, ThLic. (sefredaktor@grkatpo.sk). **Zástupca šéfredaktora:** Mgr. Drahomíra Kolesárová (slovo@grkatpo.sk). **Cenzor:** Anton Mojžiš. **Redaktori:** PaedDr. Helena Krenická (slovo1@grkatpo.sk), Mgr. Marica Kipikašová (slovo2@grkatpo.sk). **Jazyková úprava:** PhDr. Adriana Matoľáková (amatolakova@inmail.sk). **Redakčná rada:** ThDr. Michal Hospodár, PhD., Mgr. Daniel Dzurovčin, PaedDr. František Dancák, ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD., RNDr. Jozef Voskár, PhDr. Valéria Juríčková, PhD., Mgr. Ján Hreško, Mgr. Marián Sabol, Mikuláš Jančuš. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame. Neoznačené snímky pochádzajú od autora článku. Za obsah inzerátov neručíme. **Tlač a distribúcia:** VMV, Prešov. **ISSN 1335-7492. Titulná strana:** Silvestrovské stretnutie rodín z prešovského Sídliska III. (Snímka: Marek Kolesár)

Tajomstvo Krista podľa svätého Pavla

Na generálnej audiencii 22. októbra 2008, ktorá sa konala na Námestí sv. Petra, pápež Benedikt XVI. pokračoval v katechéze o Apoštolovi národov.

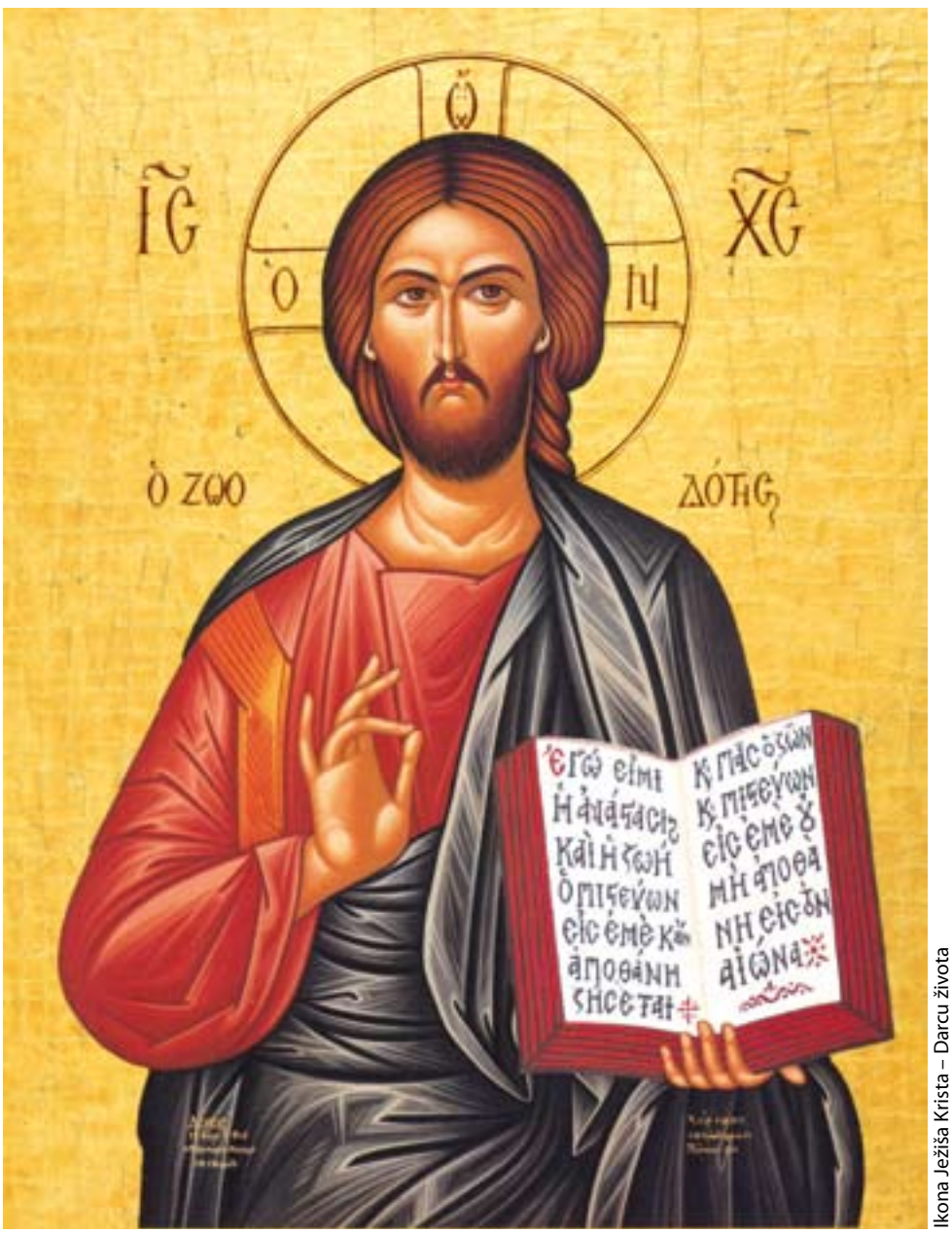

Ikona Ježiša Krista – Darcu života

Drahí bratia a sestry!

Dnes by som chcel hovoriť o učení, ktoré nám sv. Pavol zanechal, o ústrednom postavení Krista v tajomstve spásy, o jeho kristológii. Zmŕtvychvstalý Ježiš Kristus, „vyvýšený nad každé iné meno“, je skutočne centrom každej jeho úvahy. Kristus je pre tohto apoštola kritériom hodnotenia každej udalosti a každej veci, cieľom každej námahy vynakladanej pri ohlasovaní evanjelia, je jeho vášnivou láskou, ktorá sprevádza jeho kroky na cestách sveta. Ide tu o živého, konkrétneho Krista: „Kristus,“ hovorí Pavol, „ktorý ma miluje a vydal seba samého za mňa“ (Gal 2, 20). Táto osoba, ktorá ma miluje, s ktorou môžem hovoriť, ktorá ma počúva a odpovedá mi, je skutočne počiatkom, od ktorého sa odvíja pochopenie sveta a nájdenie cesty dejinami.

Pavlov pastoračný a teologický úmysel bol natoľko zameraný na budovanie rodiacich sa spoločenstiev, že sa spontánne celkom sústredil na ohlasovanie Ježiša Krista ako Pána, ako toho, kto teraz žije a je prítomný uprostred svojich. To je podstatná vlastnosť Pavlovej kristológie, ktorá rozvíja hĺbku tohto tajomstva so stále prítomným a jasným cieľom: zaiste treba ohlasovať živého Krista a jeho učenie, predovšetkým však treba ohlasovať ústrednú skutočnosť jeho smrti a zmŕtvychvstania ako vyvrcholenie jeho pozemskej existencie a koreň nasledujúceho vývoja kresťanskej viery ako celku i celej Cirkvi. Pre apoštola Pavla nie je vzkriesenie udalosťou stojacou samostatne, oddelenou od smrti. Zmŕtvychvstalý je stále tým, ktorý bol predtým ukrižovaný. Aj ako Zmŕtvychvstalý nesie svoje rany: utrpenie je v ňom prítomné, a spolu s Pascalom možno povedať, že trpí a bude trpieť až do skončenia sveta, hoci vstal z mŕtvych a žije s nami a pre nás.

Totožnosť Zmŕtvychvstalého s ukrižovaným Kristom Pavol pochopil pri stretnutí na ceste do Damasku. V tom okamihu si jasne uvedomil, že Ukrižovaný je Vzkriesený a Vzkriesený je Ukrižovaný, a Pavlovi hovorí: „Prečo ma prenasleduješ?“ (Sk 9, 4). Pavol prenasledoval Krista v Cirkvi a vtedy pochopil, že kríž nie je „prekliatím od Boha“ (porov. Dt 21, 23), ale obetou za naše vykúpenie.

Apoštol Pavol s úžasom rozjíma nad skrytým tajomstvom Ukrižovaného Vzkrieseného, pričom cez utrpenie, ktoré Kristus okúsil ako človek, vystupuje k večnej existencii, v ktorej je vo všetkom jedno s Otcom: „Ale keď prišla plnosť

času," píše, „Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom, a aby sme dostali adoptívne synovstvo" (Gal 4, 4 – 5). Tieto dva rozmery, večnú preexistenciu u Otca a Pánovo zostúpenie vo vtelení, ohlasuje už Starý zákon v obraze Múdrosti.

V múdroslovných knihách Starého zákona nachádzame niektoré texty, ktoré oslavujú úlohu Múdrosti existujúcej už pred stvorením sveta. V tomto zmysle treba čítať texty, ako je úryvok z 90. žalmu: „Prv než sa vrchy zrodili a povstali zem i svet, ty, Bože, si od vekov až naveky" (v. 2); alebo úryvky, v ktorých sa hovorí o stvoriteľskej Múdrosti: „Pán vládol nado mnou od počiatku svojich ciest, prv ako stvoril od pradávna čokoľvek. Od večnosti som ustanovená, od počiatku, prv ako povstal svet" (Prís 8, 22 – 23). Veľmi sugestívny je aj chválospev na Múdrosť v rovnomennej knihe: „Siaha mocne od jedného konca k druhému, a všetko riadi najlepšie" (Múd 8, 1).

Tie isté múdroslovné texty, ktoré hovoria o večnej preexistencii Múdrosti, hovoria aj o jej zostúpení, o ponížení sa tejto Múdrosti, ktorá si postavila stánok uprostred ľudí. Akoby sme tu počuli ozvenu slov z Jánovho evanjelia, keď hovorí o stánku Pánovho tela. Vybudovanie stánku v Starom zákone poukazuje na chrám, na kult podľa Tóry. No z pohľadu Nového zákona chápeme, že išlo len o predobraz oveľa reálnejšieho a významnejšieho stánku – stánku Kristovho tela.

Už v knihách Starého zákona vidíme, že toto poníženie sa Múdrosti, jej zostúpenie do tela, znamená aj možnosť, že bude odmietnutá. Svätý Pavol sa pri rozvíjaní svojej kristológie odvoláva práve na túto múdroslovnú perspektívu: v Ježišovi spoznáva večnú Múdrosť, ktorá existuje od večnosti, Múdrosť, ktorá zostupuje a buduje si medzi nami stánok. Preto môže opisovať Krista ako „Božiu moc a Božiu múdrosť" a môže hovoriť, že Kristus sa stal pre nás „múdrosťou od Boha i spravodlivosťou, posvätením a vykúpením" (1 Kor 1, 24.30). Podobne Pavol vysvetľuje, že Kristus môže byť rovnako ako Múdrosť odmietnutý predovšetkým vládcami tohto sveta (porov. 1 Kor 2, 6 – 9), takže v Božích plánoch môže vzniknúť paradoxná situácia, že sa kríž zmení na cestu spásy pre celý ľudský rod.

Tento múdroslovný cyklus sa ďalej rozvíja, keď vidíme, že Múdrosť sa ponižuje, aby bola potom napriek odmietnutiu povýšená, ako je to uvedené v známom hymne v Liste Filipanom (porov. 2, 6 – 11). Ide o jeden z najhlbších textov celého Nového zákona. Absolútna väčšina exegétov sa konečne zhodla v tom, že táto perikopa predchádzala kompozíciu Listu Filipanom. To predstavuje veľmi významnú skutočnosť, lebo znamená, že kresťania pochádzajúci zo židovstva už pred sv. Pavlom verili v Ježišovo božstvo. Inými slovami, viera v Ježišovo božstvo nie je až po skončení Ježišovho pozemského života vytvorený helénsky výmysel, ktorý zabudol na jeho človečenstvo a zbožštil ho. Vidíme, že prvotní kresťania zo židovstva skutočne verili v Ježišovo božstvo, ba možno povedať, že samotní apoštoli vo významných chvíľach života svojho Učiteľa pochopili, že je Božím Synom, ako to povedal sv. Peter v Cézarei Filipovej: „Ty si Mesiáš, Syn živého Boha" (Mt 16, 16).

Okrem Listu Filipanom jestvujú v Pavlových textoch aj iné miesta, kde sú navzájom prepojené témy preexistencie a zostúpenia Božieho Syna na zem. Potvrdenie podobnosti medzi Múdrosťou a Kristom, zároveň so všetkými kozmickými a antropologickými súvislosťami, sa nachádza v Prvom liste Timotejovi: „On sa zjavil v tele, bol ospravedlnený v Duchu, ukázal sa anjelom, zvestovali ho národom, na svete v neho uverili, vzatý bol do slávy" (3, 16). Práve na základe týchto predpokladov možno lepšie definovať úlohu Krista ako jediného prostredníka na pozadí jediného Boha Starého zákona (porov. 1 Tim 2, 5 vo vzťahu k Iz 43, 10 – 11; 44, 6). Kristus je opravdivým mostom, ktorý nás vedie do neba, do spoločenstva s Bohom.

A nakoniec aspoň v náznakoch rozvinutie Pavlovej kristológie v Listoch Kolosanom a Efezanom. V prvom z nich je Kristus označený za „prvorodeného zo všetkého stvorenia" (1, 15 – 20). Slovo prvorodený naznačuje, že je prvý medzi mnohými deťmi, prvý medzi mnohými bratmi a sestrami, zostúpil, aby nás pritiahol k sebe a urobil nás svojimi bratmi a sestrami. V Liste Efezanom nachádzame veľmi pekný výklad Božieho plánu spásy, keď Pavol hovorí, že v Kristovi Boh chcel všetko obnoviť (porov. Ef 1, 23). Kristus je obnovou všetkého, ujíma sa všetkého a vedie nás k Bohu. A takto nám ukazuje zostup i výstup, vyzýva nás, aby sme sa podieľali na jeho pokore, teda na jeho láske k blížnemu, a tak mohli mať účasť aj na jeho oslávení a spolu s ním sa v Synovi stali synmi. Modlime sa, aby nám Pán pomohol pripodobniť sa jeho pokore a láske, aby sme tak mali účasť aj na jeho božstve. ■

preložila Mária Spišiaková (krátené)

Vážená redakcia Slova,

prečo Slovo ignoruje súkromné zjavenia Panny Márie, ktoré Cirkev pripúšťa? Ráčte si prečítať posolstvá Panny Márie dané vizionárke Agáte pri Brale v Ozorovciach, keď hovorí o utláčaní slovenského ľudu susednými národmi...

váš čitateľ Juraj

Milý čitateľ,

Slovo neignoruje súkromné zjavenia, ale tieto zjavenia sú, ako to vyplýva z ich pomenovania, súkromnými – teda určenými konkrétnej osobe. Nemožno ich uverejniť v oficiálnom časopise bez skúmania Cirkvou a jej následného súhlasu. Takýto proces však trvá roky a začína sa až po skončení zjavení. Zvyčajne sa však pri súkromných zjaveniach takto nepostupuje, lebo tieto zjavenia naozaj nie sú určené spoločenstvu veriacich.

Čo sa týka Brala pri Ozorovciach, môžem povedať iba oficiálne stanovisko a svoj názor. Oficiálne stanovisko vydal košický eparcha Milan Chautur 16. augusta 2004. „Z doterajšieho skúmania okolností údajných zjavení pri Sečovciach, obsahu ich posolstiev, ako aj duchovného ovocia pre pútnikov nič nenasvedčuje tomu, že ide o nadprirodzený pôvod zjavení. Naopak, vyjadrujem vážnu obavu, či v tomto prípade nejde o vedomú manipuláciu niekoho s úprimným náboženským cítením po mimoriadnych zážitkoch túžiacich veriacich," dodal vladyka.

Ako súkromná osoba, ako teológ a kňaz môžem povedať, že každé zjavenie popierajúce Boha je od diabla alebo zjavením vôbec nie je. Panna Mária nemôže povyšovať slovenský národ nad susedné národy alebo dokonca nabádať k národnostnej neznášanlivosti. Takýto postoj je priamo v rozpore s Božou láskou, ktorá nás vyzýva milovať nepriateľov a dobre robiť tým, čo nám robia zle. Osobne si myslím, že Slováci nepotrebujú vyzývať k národnej hrdosti, ale skôr k obráteniu srdca.

A ak by toto zjavenie bolo pravdivé, istotne by hovorilo o Božej láske a o potrebe obrátenia. Množstvo ľudu, ktorý tam prichádza, nemusí byť meradlom pravosti zjavenia. Položme si otázku, čo tam ľudia hľadajú. Kým to nebude Boh, ale senzácia, potvrdenie vlastnej nevraživosti voči iným či hocičo iné, tak sa tento ľud nemodlí k nebeskému Otcovi.

Juraj Gradoš

■ **Európsky parlament neuznal nedeľu ako deň odpočinku.** P. Piotr Mazurkiewicz, generálny sekretár Komisie biskupských konferencií krajín Európskej únie (COMECE), vyslovil poľutovanie nad tým, že pri diskusii o novej smernici o pracovnej dobe nebol tento návrh prijatý. (TS ČBK)

■ **V Egypte sa šíri vlna náboženskej neznášanlivosti** namierená proti kresťanom. V decembri napadla skupina moslimov komunitu koptských kresťanov v dedinke Kafr Farag Ghiris. Menšinu tvorí asi 1 300 členov z diecézy Zagazig, ktorí sa rozhodli v novej diecéznej budove sláviť svätú liturgiu. To pobúrilo niektorých extrémistov z moslimského spoločenstva, ktorí na veriacich zaútočili.

■ **Nemocnica v talianskom meste Udine je ochotná zastaviť prísun živín** 37-ročnej Eluane Englarovej, ktorá je takmer 17 rokov v kóme. Ako sa vyjadril Mons. Fisichell, predseda Pápežskej rady pre život, táto mladá žena, ktorá nie je napojená na žiaden prístroj, samostatne dýcha, budí sa, zaspáva a vníma, bude tak odsúdená na smrť v ťažkom utrpení. Týmto sa opäť otvorili polemiky o eutanázii.

■ **Vatikán je proti nespravodlivej diskriminárcii homosexuálov.** Vyplýva to zo stanoviska delegácie Svätého stolca z 19. decembra 2008 k prejednávanej Deklarácii o ľudských právach. Svätý stolec podporuje fakt, že každý náznak nespravodlivej diskriminácie voči homosexuálnym osobám musí byť vylúčený a vyzýva štáty, aby zabránili kriminálnym činom proti nim. (TS ČBK)

■ **Päťdňová púť francúzskych skautských vodcov prebiehala v Ríme** od 29. decembra. Cieľom približne 600 skautských vodcov bolo obnovenie a upevnenie skautského bratstva.

■ **5. medzinárodný kongres seminaristov** sa konal v Castel Gandolfe. Kongres na tému *Existuje cesta... výzva k budovaniu vzťahov* 2. – 4. januára organizovalo hnutie Fokoláre. Na kongres prišlo približne 500 seminaristov zo 40 krajín sveta, okrem katolíkov aj študenti Anglikánskej a Pravoslávnej cirkvi.

Mladí z komunity Taizé sa stretli v Bruseli

Od 29. decembra 2008 do 2. januára 2009 sa v Bruseli zišli mladí ľudia na 31. európskych dňoch mládeže. Svätý Otec Benedikt XVI. im v posolstve okrem iného povedal: „Vo svete, v ktorom je príliš veľa biedy, nespravodlivosti a konfliktov, potrebuje Boh vašu vieru, vašu kreativitu, vášho iniciatívneho ducha." Na pôde týchto Európskych dní mládeže vznikla aj iniciatíva, ktorá je súčasťou projektu *Operácia nádej*. V rámci nej sa v Číne tohto roka plánuje vytlačiť milión Biblií, ktoré budú rozdelené do rôznych oblastí krajiny.

V Mapute začali pôsobiť noví misionári

Misijné spoločenstvo pôsobiace v talianskom meste Rovigo otvorilo 8. januára novú misiu v hlavnom meste Mozambiku Mapute. Príde sem osem misionárov, aby spoločne posilnili arcidiecézu, ktorá má vzhľadom na 4 milióny obyvateľov iba 20 diecéznych kňazov a 130 rehoľníkov. Misionárov umiestnia do farnosti na severe Maputa, ktorá má asi 250-tisíc veriacich. Prijme ich biskup Francisco Chimoio, ktorý sa už stretol so zakladateľmi Misijného spoločenstva, ktorými sú otec Luigi Prandin a Mária Luigia Coronová.

Škola v Mapute Snímka: www.flickr.com

Kresťania sa modlili za pokoj vo Svätej zemi

Fra Pierbattista Pizzaballa Snímka: www.flickr.com

K spoločnej modlitbe vyzvali 4. januára veriacich 13 patriarchovia a zástupcovia kresťanských cirkví v Jeruzaleme. Prvá nedeľa v Novom roku sa tak stala Dňom spravodlivosti a pokoja. Modlitby za ukončenie konfliktu v pásme Gazy trvali do 6. januára. Podľa Pierbattistu Pizzaballu, predstaveného františkánov vo Svätej zemi, „počas týchto dní úzkostí sa môžeme odovzdať len modlitbe". Ďalšie spoločné obrady, ktoré sa naplánovali, sa zrušili. Predstavitelia cirkví na internetovej stránke opäť vyzvali vodcov na obidvoch stranách na okamžité zloženie zbraní a požiadali Palestínčanov, aby sa začali zaujímať o život bežných ľudí. K modlitbe za ukončenie násilia v pásme Gazy vyzval v nedeľu 4. januára po modlitbe Anjel Pána aj Svätý Otec Benedikt XVI.

Americkí biskupi vyzývajú vládu na pomoc Gaze

Predseda konferencie biskupov USA sa listom obrátil na štátnu sekretárku Condoleezu Riceovú a vyzval ju na pomoc Gaze. Biskup Howard Hubbard sa domnieva, že raketové útoky na Izrael sa musia zastaviť a izraelská armáda musí prestať s útokmi na Gazu. Americkí biskupi preto požiadali prezidenta, aby tam okamžite poslal skupinu vyjednávačov, ktorá dohodne zastavenie útokov a zabezpečí humanitárnu pomoc obyvateľom Gazy. Denne totiž prichádzajú o život desiatky ľudí. K výzve amerických biskupov sa pridali aj írski biskupi. Predstavitelia Katolíckej cirkvi apelujú nielen na Spojené štáty, ale aj na zástupcov Európskej únie, aby vyvinuli maximálne úsilie na ukončenie násilia a vytvorili podmienky, ktoré povedú k mieru pre Palestínčanov a Izraelčanov.

Košickí koledníci prijali požehnanie

(Trebišov, Michal Hospodár) Na Nedeľu Otcov pred Narodením Pána 21. decembra sa vo farskom chráme v Trebišove stretli kolednícke skupiny, aby prijali požehnanie vladyku Milana Chautura, košického eparchu, a spolu s ním slávili svätú liturgiu.

Snímka: Tomáš Mikunda

Plný chrám si v homílii vypočul zvesť o tom, že Boh dáva viditeľné znamenia pre ľudí, aby dokázali vybadať jeho zámery a pripravili sa na ich obsah. Tak aj mnohí zo Židov ako apoštoli, pokrstení na Turíce atď. prijali Ježiša Krista za Spasiteľa. Ale ich vlastní predáci Krista neprijali a zmenili aj mienku ľudu o ňom. Takto sami akoby nábožensky skostnateli. „Aj dnes nám dáva Boh znamenia. Zjavuje sa v malom dieťati. Ale spovrchneli sme hľadať Boha vo viere a ľahko podliehame rôznym výhovorkám. Ocitáme sa v zajatí myšlienkového jedu, ktorý nás chce odviesť od Krista, a tak aj od vlastného šťastia," uviedol vladyka Milan.

Po sv. liturgii skupina koledníkov z Trebišova predstavila v chráme svoj program, ktorým pripomenula aj dávne zvyky koledovania na Zemplíne. Vladyka Milan ocenil ich snahu pomáhať chudobnejším krajinám Afriky a udelil im archijerejské požehnanie. Doplnkom slávnosti bolo aj premietanie obrazového materiálu o Keni, kde sa vyzbierané prostriedky z tohtoročného koledovania použijú na rozvojové projekty.

V Rakovci ožili vianočné zvyky

(Rakovec na Ondavou, Ján Poprik) *Christos raždajetsja!* Pod týmto názvom sa 27. decembra 2008 uskutočnil v Rakovci nad Ondavou v poradí druhý ročník prehliadky vianočných vinšov, kolied a hier. Podujatie pripravil Spolok sv. Cyrila a Metoda so sídlom v Michalovciach v spolupráci s Farnosťou Presvätej Bohorodičky Ochrankyne v Rakovci nad Ondavou a tunajším obecným úradom. Celkovo sa na tomto podujatí predstavilo približne sedem desiatok účinkujúcich od predškolského veku až po dôchodcov v šiestich neprofesionálnych skupinách.

Účinkujúcich a prítomných divákov privítal v miestnom dome kultúry farár Milan Mojžiš. Tematicky ladenú báseň Jozefa Tótha predniesol predseda Spolku SCM o. Michal Hospodár. Ako prví sa na pódiu prezentovali členovia folklórneho súboru Rakovčan. V ich podaní si mnohí oživili niekdajšie zvyky pri štedrovečernej večeri. Ako ďalší sa predstavili malí gubaši zo Strážskeho, ktorých vystriedali domáci betlehemci. Nevyčerpateľné množstvo vianočných piesní, kolied a vinšov si prítomné obecenstvo vypočulo v podaní detského zboru Srdiečko zo Zemplínskeho Hradišťa, dedinskej folklórnej skupiny Čemerňanka z Pustého Čemerného a detského zboru Cherubín z Trebišova. Po skončení sa účinkujúci zhromaždili na pódiu, kde ich jednotlivé vystúpenia pozitívne zhodnotil predseda spolku M. Hospodár. Na záver spoločne zaspievali najrozšírenejšiu vianočnú pieseň Tichá noc, od skomponovania ktorej nedávno uplynulo 190 rokov.

Na záver sa v miestnom chráme konala sv. liturgia. Slúžil ju o. Milan Mojžiš spoločne s o. Michalom Hospodárom. Spojil v nej posolstvo Vianoc so sviatkom sv. prvomučeníka Štefana, pretože oboje slúži na oslavu nášho Spasiteľa Ježiša Krista. K tomu prispel aj každý zúčastnený svojím spôsobom – ako účinkujúci, publikum, organizátori či účastníci liturgickej slávnosti.

Snímka: Peter Hospodár

■ **Vo farnosti Torysky sa uskutočnila obnova misií**. Na tejto duchovnej žatve od 27. do 30. novembra 2008 sa veriaci po roku opäť stretli s otcami misionármi Mikulášom Tressom a Štefanom Kitľanom. Od štvrtka do nedele otcovia misionári spovedali a ohlasovali Božie slovo, viedli stavovské stretnutie manželov a modlili sa za uzdravenia. V nedeľu sa obnova misií zavŕšila svätou liturgiou a modlitbou pri misijnom kríži. Poďakovanie patrí o. Mariánovi Sterančákovi a otcom misionárom za ich dielo vo farnosti. (-m)

■ **Vo Vrbovom sa konalo Gorazdovo umelecké Vrbové**. 12. ročník celoslovenského festivalu sakrálneho umenia, vzdelávania a výchovy sa uskutočnil v stredu 17. decembra 2008.

■ **Prezident SR prijal posolstvo Svätého Otca k roku 2009**, ktoré mu 20. decembra priniesol Mons. Mario Giordana, apoštolský nuncius v Slovenskej republike. Hlava Katolíckej cirkvi v ňom vyzýva k boju proti chudobe a budovaniu pokoja na celom svete. Prezident Ivan Gašparovič apoštolského nuncia ubezpečil, že politika Slovenska je v intenciách posolstva a sociálnej politiky Vatikánu.

■ **Betlehemské svetlo sa rozhorelo aj na Lomnickom štíte**. Tak aj tento rok žiarilo na najvyššie položenom pracovisku na Slovensku. Zamestnancom Tatranských lanových dráh a pracovníkom Meteorologického a Astronomického ústavu Observatória SAV na Lomnickom štíte (2 632) ho 22. decembra vyniesli podtatranskí skauti. Už 19. rok sa k ľuďom na celom Slovensku dostane Betlehemské svetlo, symbol pokoja a mieru odpálený v Bazilike Narodenia Pána v Svätej zemi. V nedeľu 21. decembra ho od skorých raných hodín až takmer do polnoci doručili hlavnými i vedľajšími vlakovými trasami do 300 miest a obcí na Slovensku.

■ **Bratislavský eparcha Peter Rusnák prvýkrát predsedal sláveniu sviatkov Narode-**

nia Pána ako biskup. Okrem archijerejských liturgií na všetky sviatočné dni v bratislavskej katedrále v posledný deň roka v rámci svätej liturgie ďakoval po prijímaní pred Najsvätejšou Eucharistiou za všetky dobrodenia, ktoré Boh v roku 2008 udelil miestnej cirkvi. (J. Gradoš)

■ **Vojaci a policajti dostali pod stromček vreckové vydanie Nového zákona**. Tento dar prichystal ordinariát pre ľudí slúžiacich so zbraňou v záujme pokoja, mieru, zákonnosti a spravodlivosti spolu s pastierskym listom vojenského ordinára Mons. Františka Rábeka, ktorý bol distribuovaný do všetkých útvarov, pracovísk a zariadení ozbrojených síl a ozbrojených zborov doma i v zahraničí. Spolu 43 vojenských, policajných a väzenských kaplánov Ordinariátu Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR zabezpečilo dôstojné a duchovné slávenie tohtoročných vianočných sviatkov pre veriacich príslušníkov a zamestnancov Ozbrojených síl, Policajného zboru, Zboru väzenskej a justičnej stráže a ich rodiny, ale aj pre osoby vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody.

■ **Svätý Otec Benedikt XVI. prijal v sobotu 27. decembra 2008 zrieknutie sa úradu rožňavského biskupa Mons. Eduarda Kojnoka**. Rožňavský diecézny biskup sa úradu zriekol z dôvodu dosiahnutia veku 75 rokov v súlade s kánonom 401 Kódexu kánonického práva. Rožňavským diecéznym biskupom sa automaticky stal doterajší koadjútor diecézy Mons. Vladimír Filo.

■ **Otcovia biskupi zaslali pastiersky list k sviatku Svätej rodiny**, ktorý sa v tomto roku slávil 28. decembra. Ten sa počas vianočných sviatkov čítal vo všetkých chrámoch oboch obradov Katolíckej cirkvi na Slovensku. Pripomenuli v ňom nenahraditeľný význam ľudsky a kresťansky zdravej rodiny. Jednou z podstatných podmienok na dosahovanie tohto cieľa je, aby rodina bola čo najviac

Deti sa učili od sv. Štefana

(Juskova Voľa, Slavomír Zahorjan) V čase vianočných sviatkov od 27. – 30. decembra 2008 sa v Gréckokatolíckom mládežníckom centre

Bárka uskutočnil 1. ročník Zimného pobytového tábora sv. prvomučeníka Štefana v Juskovej Voli pre 125 detí vo veku 9 – 12 rokov. Cieľom tábora bolo motivovať deti k službe Bohu a ľuďom podľa vzoru archidiakona Štefana.

Tí, ktorí prijali toto pozvanie, boli hneď po príchode rozdelení do skupiniek, ktoré mali mená podľa adresátov Pavlových listov. Na spoločnom večernom programe predstavili svoje vlastnoručne urobené vlajky, pokriky a mottá vychádzajúce z listov tohto veľkého apoštola národov. O jeho ochranu a obsahovú náplň tábora „sa staral" nielen sv. apoštol Pavol, ale aj sv. prvomučeník Štefan.

S pomocou šikovných animátorov sa deti učili pomáhať „nevidiacim" prekonávať prekážky, tak aby si neublížili, učili sa pomôcť a vcítiť do života chorých na rakovinu či ľudí, ktorí sa nedokážu najesť vlastnými rukami. Účastníci absolvovali aj túru po malebnom okolí Juskovej Vole.

Tento požehnaný čas popretkávaný mnohými aktivitami, modlitbami a duchovným programom bol ukončený záverečnou sv. liturgiou spojenou so slávnostným odovzdávaním certifikátov o úspešnom absolvovaní 1. ročníka Zimného tábora sv. prvomučeníka Štefana.

Sídliskové rodiny silvestrovali na Sigorde

(Sigord, Ján Rusiňák, Magda Rusiňáková) Mladé rodiny z Farnosti bl. hieromučeníka P. P. Gojdiča v Prešove na Sídlisku III sa 31. decembra 2008 – 3. januára 2009 rozhodli stráviť posledný deň starého a prvé dni nového roka v Centre pre rodinu na Sigorde. Program pobytu, ktorý pripravili manželia Rusiňákovci, bol inšpirovaný príbehom Svätej rodiny.

Účastníci stretnutia boli milo prekvapení: elegantné bývanie, chutná strava, pestrý čas pre deti, oddych pre dospelých i nenáročný duchovný program. Program rodín sa začal predstavením rodín cez rodinné heslo, erb a báseň. Silvestrovský večer odštartovali živé rodinné kapely. Program pokračoval hrami a súťažami. Bol zakončený spoločnou modlitbou s požehnaním v kaplnke.

Ďalšie dni boli naplnené kvalitnou sánkovačkou, hrami, tvorivými dielňami detí a rodičov, ale aj duchovným programom. Počas dvoch večerov sa deťom venovali dve animátorky. Rodičia sa mohli zúčastniť na katechézach a manželských rozhovoroch o daroch (života, manželstva, rodičovstva) a o Božom hlase, ktoré pripravil o. Marek Kolesár.

Myšlienka vytvoriť centrum pre rodinu je veľmi dobrou ponukou na duchovné obohatenie i obnovu psychických a duševných síl. Aj vďaka tomuto stretnutiu a ústretovému prístupu riaditeľa centra o. Petra Jakuba splnilo centrum nadmieru tento svoj účel.

V Košickej eparchii začali nový rok s Bohorodičkou

(Michalovce, Michal Hospodár) „Začíname nový rok s Máriou," povedal vladyka Milan Chautur na prvej tohtoročnej fatimskej sobote 3. januára v rehoľnom Chráme Svätého Ducha v Michalovciach. Každá fatimská sobota nesie v sebe mariánsky aspekt, súčasne však prihliada na sviatky cirkevného roka a korešponduje s nimi. Hlavnou témou januárového slávenia bola sviatosť krstu, ktorá súvisí so sviatkom Bohozjavenia. Biblickú exegézu vybraných textov v Pavlových listoch, dotýkajúcich sa predmetnej sviatosti, prítomným predniesol biblista Róbert Jáger.

Archijerejskú liturgiu slávil vladyka Milan spolu s kňazmi Michalovského protopresbyteriátu. V kázni sa vladyka zameral na vysvetlenie bohatej symboliky pri udeľovaní kresťanskej iniciácie. Zároveň upozornil aj na zodpovednú úlohu krstného rodičovstva, ktoré sa dnes zmaterializovalo.

Záver slávenia patril Molebenu k Bohorodičke a modlitbe k blaženému Metodovi Trčkovi. Aj v tomto roku dostávajú veriaci na slávení duchovné podnety a aktuálne informácie prostredníctvom bulletinu *Ochrankyňa Zemplína*.

Misie priniesli do Kazimíra ducha jednoty

(Kazimír, Alena Fecková) V Chráme sv. apoštolov Petra a Pavla v Kazimíre sa 13. – 21. decembra 2008 uskutočnili po prvýkrát sväté misie. Veriacim oboch obradov hlásali Božie slovo otcovia redemptoristi o. Milan Záleha zo Starej Ľubovne a o. Atanáz Mandzák z Michaloviec.

Program bol počas týchto misií klasický: deväť dní obnovy, z ktorých každý mal svoju tému. Začal sa v sobotu privítaním otcov misionárov, v nedeľu pokračoval panychídou na miestnom cintoríne a premietaním filmu Ježiš, počas týždňa každodennou hodinou modlitby, stavovskými stretnutiami, obnovou krstných a manželských sľubov, krížovou cestou po obci s misijným krížom, poďakovaním s prosbami k Matke ustavičnej pomoci a na záver udelením plnomocných odpustkov, postavením a posvätením misijného kríža, ktorý bude tento prežitý milostiplný čas pripomínať. Veriaci počas týždňa prichádzali na sviatosť zmierenia i na ďalší program. V celej dedine vládla zvláštna atmosféra jednoty, ktorá je pre farnosť veľmi potrebná.

Sväté misie patria medzi najvýznamnejšie akcie vo farnosti. Je to čas duchovnej obnovy, obrátenia, posilnenia viery a skvalitnenia vzťahu k Bohu i blížnemu.

Gréckokatolícke spoločenstvo v Kazimíre je filiálkou farnosti Brezina.

Vianoce 2008 v Prešove

(Prešov, Ľubomír Petrík) Už pred Vianocami navštívili prešovskú arcibiskupskú rezidenciu s vianočnou koledou vysokoškoláci, ktorí sa stretávajú v našom pastoračnom centre v Prešove pod vedením o. Petra Tirpáka, a mladí z Gymnázia bl. Pavla Petra Gojdiča v Prešove. Bolo to milé navodenie vianočnej atmosféry.

Na Štedrý deň sa vladyka Ján Babjak SJ zúčastnil v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove na kráľovských hodinkách a popoludní slávil Liturgiu sv. Bazila Veľkého s večierňou. „Vianoce sú aj na to, aby sme sa stíšili," povedal v homílii. „Boh sa v Ježišovi stal dieťaťom, lebo dieťaťu sa každý rád prihovorí a porozpráva sa s ním. Pridajme sa k Panne Márii a adorujme v tomto dieťati Boha, lebo sa prejavila veľká Božia láska," povedal ďalej vladyka.

25. decembra, na Narodenie Ježiša Krista, počas slávnostnej archijerejskej svätej liturgie v Katedrále sv. Jána Krstiteľa otec arcibiskup a metropolita Ján zdôraznil, že Boh sa znížil k nám slabým a hriešnym ľuďom, aby nás priviedol, pozdvihol k sebe do neba. „Boh nám svoju lásku nevyjadril cez magnetofónovú kazetu, cédečko či televíziu, ale cez svojho Syna," zaznelo v homílii. Popoludní sa vladykovi, kňazom a veriacim v prešovskej katedrále predstavili deti a mládež z farnosti Prešov-mesto v jasličkovej pobožnosti – vianočnej akadémii, ktorú pripravila sr. Jana Pavla. Bola to súčasť a začiatok koledovania Dobrej noviny v tejto farnosti.

Snímka: Peter Tirpák

Sviatok Zboru Presvätej Bohorodičky slávil vladyka Ján vo farnosti na Sídlisku III v Prešove a na sviatok sv. Štefana slávil svätú liturgiu v prešovskej katedrále v priamom prenose Rádia Lumen.

Bohozjavenie Pána v Prešove

(Prešov, Ľubomír Petrík) V predvečer sviatku Bohozjavenia Pána 5. januára sa v homílii Liturgie sv. Bazila Veľkého s večierňou, ktorej v katedrále predsedal vladyka Ján, prihovoril protosynkel Prešovskej archieparchie o. Marcel Mojzeš. Vysvetlil význam zjavenia Pána v rieke Jordán a poukázal aj na niektoré zjavenia Boha v histórii Izraela. Po liturgii otec protosynkel posvätil jordánsku vodu.

Na sviatok Bohozjavenia Pána 6. januára 2009 slávil vladyka Ján Babjak SJ archijerejskú svätú liturgiu v priamom prenose Slovenskej televízie. Spevom slávnosť v prešovskej katedrále sprevádzal Katedrálny zbor sv. Jána Krstiteľa pod vedením Valérie Hricovovej. V homílii otec arcibiskup povedal, že prijatím sviatosti krstu a prijímaním sviatostí zmierenia a Eucharistie sa človek stáva duchovne otužilým a odolným, aby vedel odolávať ťažkému hriechu, aby vedel rozpoznať útoky zlého ducha a rozlíšiť, čo je dobré a čo zlé. Poukázal tiež na egoizmus dnešného človeka, ktorý sa aj na Slovensku odhaľuje predovšetkým v negatívnom postoji manželov k prijatiu nového života.

Veriacich v katedrále a divákov pri televíznych obrazovkách vyzval k obráteniu a prijatiu Boha, ktorý nám zjavuje svoju lásku. Zároveň posvätil jordánsku vodu, ktorou potom posvätil katedrálu a zhromaždený Boží ľud. V závere slávnosti mu otec protosynkel zablahoželal k šiestemu výročiu prijatia biskupskej vysviacky.

spolu, najmä v rokoch rastu a výchovy detí.

■ **Rodinný časopis *Família* vchádza do jubilejného roka**. V roku 2009 si pripomenie 40 rokov od založenia Hnutia kresťanských rodín na Slovensku, svojho vydavateľa, a 25 rokov od začiatku vydávania jediného kresťanského časopisu o rodinách a pre rodiny – *Rodinného spoločenstva*, ktorého je *Família* priamou pokračovateľkou.

■ **Najvyššie vyznamenanie Svätej stolice – Rád sv. Gregora Veľkého 2. triedy** odovzdal prof. Rudolfovi Pullmannovi žilinský biskup Mons. Tomáš Galis v pondelok 29. decembra v Kostole sv. Jána Krstiteľa vo Vrútkach.

■ **Nový rok v bratislavskej katedrále** začali slávnostnou archijerejskou liturgiou, ktorú slávil vladyka Peter Rusnák. Ten predsedal aj Liturgii sv. Bazila Veľkého v predvečer Bohozjavenia, po ktorej nasledovalo svätenie vody a Veľké povečerie. Na samotný sviatok vladyka Peter v homílii počas liturgie vyzdvihol skutočnosť, že Boh nám prejavuje svoju lásku vždy a stále, a to najmä tým, že sa nám mnohokrát a rozličným spôsobom neustále prihovára. (J. Gradoš)

■ **Vladyka Ján Babjak SJ strávil obdobie po Narodení Ježiša Krista a prvé dni nového roka 2009 v Litmanovej**. Prešovský arcibiskup a metropolita v miestnom Chráme sv. archanjela Michala slávil svätú liturgiu na Nový rok 1. januára 2009 a na hore Zvir v prvú januárovú nedeľu 4. januára. (Ľubomír Petrík)

■ **Prezident Ivan Gašparovič prijal aj tento rok koledníkov akcie Dobrá novina**. Zástupcovia koledníkov sa s prezidentom stretli 5. januára v rámci prijatia zástupcov cirkví a náboženských spoločností. Koledníkov Dobrej noviny z celého Slovenska zastupovali deti z Trnavy, Sásy (okres Zvolen) a z oravskej obce Zákamenné.

(neoznacene spravy su zo servisu TK KBS)

Dnes sa tak ako v minulosti málokto zúčastní na pápežskom požehnaní *Urbi et orbi*. Ale moderná technika nám prináša možnosť vypočuť si ho iba so zanedbateľným oneskorením.

Pápež žehnal *Urbi et orbi*

Juraj GRADOŠ

Pápež tak ako každý biskup a kňaz žehná často. Isté požehnania však majú svoje zvláštnosti. Jedným z nich je ***Urbi et orbi***. Toto žehnanie mestu Rím a svetu je slávnostné pápežské posolstvo a požehnanie určené celej Katolíckej cirkvi.

Latinské ***Urbi et orbi*** doslova znamená „mestu a zemekruhu". Tým sa vyjadruje, že pápež je rímskym biskupom, ale aj hlavou Katolíckej cirkvi na celej zemi. Pojem ***Urbi et orbi*** vznikol zo starého povedomia Rímskej ríše a nachádzame ho už u rímskeho básnika Ovídia, ktorý uvádza: „Iné národy majú oblasť s pevnými hranicami, iba u rímskeho národa sa mesto kryje so zemekruhom".

Žehnať mesto Rím a svet zvykli pápeži oddávna. Obrad pápežského požehnania ***Urbi et orbi*** sa vyvinul v 13. storočí a spočiatku sa používal pri uvedení nového pápeža slovami: „***Investio te de Papatu Romano, ut praesis urbi et orbi***" (Odievam ťa rímskou pápežskou dôstojnosťou, aby si predsedal mestu a zemekruhu). Neskôr pápeži zvykli po výnimočných udalostiach oznamovaných z balkóna Svätopeterskej baziliky požehnať prítomných. Toto požehnanie sa zvyklo udeľovať v Bazilike sv. Petra na Veľký štvrtok, Nedeľu Paschy, sviatok sv. Petra a Pavla a Narodenie Pána. Okrem toho sa toto požehnanie udeľovalo v Bazilike sv. Jána v Lateráne na sviatok Nanebovstúpenia Pána a v bazilike Santa Maria Maggiore (sv. Márie Väčšej) na sviatok Uspenia (Nanebovzatia) Presvätej Bohorodičky. Niekedy sa toto požehnanie zvykne udeľovať častejšie, zvlášť v jubilejnom roku. Napríklad pápež Inocent X. v Jubilejnom roku 1650 udelil toto požehnanie aj na sviatok Zostúpenia Svätého Ducha, Bohozjavenia či Všetkých svätých.

Dnes sa toto pápežské požehnanie udeľuje na Narodenie Pána a Nedeľu Paschy a pri prvom verejnom vystúpení novozvoleného pápeža. V zásade je oprávnený udeľovať požehnanie ***Urbi et orbi*** iba pápež, vo výnimočných prípadoch aj kardinál alebo biskup. Pápež udeľuje toto požehnanie z balkóna nad portálmi Chrámu sv. Petra. Ten sa preto odvodením z latinského slovesa benedicere (žehnať) nazýva aj benedikčný balkón.

Nie vždy však pápež mohol udeliť toto požehnanie na tradičnom mieste. Pápež Pius IX. pre isté okolnosti udeľoval svoje požehnanie z balkóna Kvirinálskeho paláca. Ani milovaný Boží služobník Ján Pavol II. neudelil pre zdravotné problémy vianočné požehnanie v roku 2003 z centrálneho balkóna Svätopeterskej baziliky, ale bezprostredne z priestranstva pred bazilikou.

Éra technického rozvoja a pokroku poznačila aj toto požehnanie. Kým v počiatkoch celé požehnanie aj s pozdravmi bolo iba v latinčine, postupne sa k nemu pridávali ďalšie jazyky. V roku 2004, keď Ján Pavol II. naposledy udelil vianočné požehnanie, prečítal 62 pozdravov v rôznych jazykoch. Jeho vek i choroba nedokázali podlomiť vôľu tohto veľkého pápeža priniesť radosť Narodenia Pána celému svetu. Jeho nástupca Svätý Otec Benedikt

Snímka: lh5.ggpht.com

Vianočné *Urbi et orbi*

XVI. pokračuje v tomto diele. Naposledy pozdravil veriacich v 64 jazykoch.

Toto doplnenie požehnania o pozdravy v rôznych jazykoch bolo však iba sprievodným javom medializácie požehnania *Urbi et orbi*. Kým v počiatkoch bolo toto požehnanie viac-menej zdieľané iba v meste Rím, technický vývoj umožnil jeho naplnenie a dnes možno hovoriť naozaj o požehnaní celému svetu, ktoré aj celý svet priamo prijíma.

Požehnaním *Urbi et orbi* sa v zmysle katolíckej náuky všetkým, ktorí ho počujú alebo vidia a sú v stave milosti, udeľujú úplné odpustky. V minulosti bolo možné prijímať toto požehnanie iba pri vlastnej prítomnosti na Námestí sv. Petra. Od roku 1967 však možno prijať toto požehnanie a odpustky cez rozhlas, od roku 1985 aj cez televíziu a od roku 1995 už aj cez internet.

Pred pozdravmi v rôznych jazykoch a žehnaním v latinčine zvykli pápeži prečítať aj svoje posolstvo svetu. Tradične sa zaoberalo výzvou k mocným tohto sveta na ukončenie vojen, resp. odstránenie krívd. Na sviatok Narodenia Pána sa toto posolstvo spájalo práve s príchodom Mesiáša. Ján Pavol II. v roku 2004 povedal: „Betlehemské dieťa, prorok mieru, podporuje pokusy o dialóg, zmierenie a mierové úsilie, ktoré je zatiaľ skromné.“ Táto myšlienka bola spojená s veľkým znepokojením pápeža najmä nad situáciou v Iraku, v oblasti Izraela a v Afrike.

Pápeži sa zvykli obracať aj k veriacim. V ich žičeniach rezonovali témy pokoja, nádeje a radosti, ktoré majú napĺňať srdcia jednotlivcov, rodín, spoločenstiev a celých národov.

Zdá sa, že svet sa nepoučí a ani dnes nie je schopný prijať betlehemské Dieťa. Do tých istých končín sveta putujú aj slová Svätého Otca Benedikta XI.: „Kiežby moc zachraňujúcej Božej milosti mohli zakúsiť mnohé z tých národov, čo ešte žijú v temnotách a tôni smrti (porov. Lk 1, 79). Kiežby Božie svetlo z Betlehema prenikalo do Svätej zeme, kde sa obzor znova akoby zatemňoval pre Izraelitov i Palestínčanov; nech toto svetlo prenikne do Libanonu, do Iraku a na celý Stredný východ. Nech dá účinnosť snahám všetkých, ktorí sa nepoddávajú zvrátenej logike konfliktov a násilia, ale radšej sa snažia o dialóg a rokovania, aby sa zmiernili vnútorné napätia v jednotlivých krajinách a našli spravodlivé a trvalé riešenia konfliktov, sužujúcich tieto regióny. Po takomto premieňajúcom a obnovujúcom svetle prahnú obyvatelia afrického Zimbabwe, deptaní zdrvujúcou politickou a spoločenskou krízou, ktorá sa, žiaľ, naďalej zhoršuje. Podobne ženy a muži Demokratickej republiky Kongo, zvlášť v sužovanej oblasti Kivu, Darfúru, v Sudáne a Somálsku, kde je nekonečné utrpenie tragickým dôsledkom nedostatku stability a pokoja. Toto svetlo v uvedených krajinách potrebujú najmä deti, a to aj vo všetkých krajinách, čo sa nachádzajú v ťažkostiach. Kiež by sa im vrátila nádej pre ich budúcnosť.

Tam, kde sú dôstojnosť a práva ľudskej osoby pošliapané; tam, kde záujmy osobného a kolektívneho egoizmu prevažujú nad záujmami spoločného dobra; tam, kde hrozí ustavičná bratovražedná nenávisť a vykorisťovanie človeka človekom; tam, kde vnútorné rozbroje rozdeľujú skupiny i etniká, a tak znemožňujú spolunažívanie; tam, kde terorizmus naďalej zasadzuje rany; tam, kde chýbajú nevyhnutné prostriedky na prežitie; tam, kde sa s obavami hľadí na čoraz neistejšiu budúcnosť, a to aj v krajinách blahobytu: kiežby všade tam zažiarilo svetlo Vianoc, aby všetkých zaktivizovalo konať, čo je v silách každého v duchu opravdivej solidarity. Kde sa každý zaujíma len o vlastný prospech, svet nemôže skončiť inak ako v ruinách.“

Urbi et orbi dodnes zostalo najsledovanejším rituálom najnovších dejín, ktorý preberá viac ako 70 krajín sveta, vrátane Slovenska, a dokonca aj islamské Alžírsko, Tunisko či Jordánsko. Zostáva nám len dúfať, že slová pápežov a ich žehnanie bude celý svet počuť nielen ušami, ale aj srdcom. ■

Rozhovor s o. **Michalom Zorvanom**, ThLic., farárom farnosti Ďačov

Vaša farnosť má zaujímavé špecifiká. Patrí k farnostiam s najvyšším počtom odberateľov Slova a má aj vysoký počet detí a mladých zapojených do koledníckej akcie Dobrá novina. Ako sa vám podarilo nadchnúť deti pre túto myšlienku?

Už pred mojím príchodom bola akcia Dobrá novina naplno rozbehnutá. Stal som sa pokračovateľom peknej myšlienky a veľmi rád som prijal patronát nad touto aktivitou.

Koľko detí z vašej farnosti sa v tomto roku zapojilo do koledovania?

Do koledovania sa zapojilo 75 detí a 41 animátorov, ale musím zdôrazniť, že sú to deti a mládež východného, ale aj západného obradu. Koledníci navštívili 138 rodín a vyzbierali 23 430 korún. Do akcie je zapojená nielen naša farnosť, ale vlastne celá dedina. Aj na vysielacej pobožnosti pre koledníkov Prešovskej archieparchie sme mali najpočetnejšie zastúpenie.

Ako sa vo farnosti pripravujete na koledovanie? Kto vám pri príprave pomáha?

Osobne dávam požehnanie na začiatku, pri delení do skupiniek, a potom bezprostredne pred rozchodom na koledovanie. Jednotlivé skupinky sa stretávajú každoročne po domoch od polovice novembra. Každá skupinka má 4 – 8 detí a 2 – 3 animátorov. Počas stretnutí nacvičujú koledníckyprogram, ale majú aj stretnutia súvisiace s témou projektu. Celú akciu majú na starosti laici. Zodpovednou za Dobrú novinu v našej obci je Veronika Krenická, ktorá je za ňu zodpovedná aj v celej našej archieparchii.

Vyzbierané prostriedky prinášajú úžitok chudobným tretieho sveta. Prináša táto akcia niečo aj samotnej farnosti, ktorá sa zapojí do Dobrej noviny?

Akcia prispieva k nádhernej jednote medzi deťmi a mládežou, ale aj všetkými obyvateľmi našej obce. Dobrá novina povzbudzuje k pravidelnej činnosti v eRku deti a mladých počas celého roka. Je to skutočne požehnaný čas pre celú obec.

Ľuboslava Cupráková

Svet sa stáva jednou veľkou rodinou. Zbližujú sa národy a ľudia. Ale kresťania ohlasujúci Krista, ktorý zničil múr rozdelenia a vytvoril jednotu národov, sú rozdelení, dokonca niekde aj nepriateľsky nastavení.

Najznámejšia chvíľa na stretnutí hlavných patriarchov Západu a Východu. Snímka: N. Manginas

Bránu otváralo spoločne šesť rúk

Kamil KARDIS

Rozbité kresťanstvo nie je dôveryhodné pre svet ani pre samotných veriacich. Ľudstvo dnes túži po jednote a solidarite. Na túto túžbu odpovedá Cirkev. Jej úlohou je zjednotiť všetkých a všetko v Kristovi. Usiluje sa viesť dialóg s celým svetom, s celou ľudskou rodinou. Žije vo svete a je doň poslaná Ježišom Kristom. Obnoviť jednotu medzi všetkými kresťanmi bolo jedným z hlavných cieľov Druhého vatikánskeho snemu. Kristus totiž založil jednu Cirkev, a predsa mnohé kresťanské spoločenstvá sa ľuďom predstavujú ako pravé dedičstvo Ježiša Krista. Všetky sa síce hlásia za Pánových učeníkov, ale nerovnako zmýšľajú a ich cesty sa rozchádzajú, akoby bol sám Kristus rozdelený. Protiví sa to vôli Pána a hlásaniu evanjelia všetkému stvoreniu. Pápež Ján XXIII. pozval na koncil nekatolíkov a pozorovateľov z iných cirkví. Pri otvorení koncilu ich bolo okolo 40, pri štvrtom zasadnutí už vyše 100 z 29 cirkví.

V týchto ekumenických snahách pokračoval Pavol VI. Najvýznamnejšou ekumenickou udalosťou bolo zrušenie vzájomnej exkomunikácie z roku 1054 medzi Východom a Západom ústami pápeža Pavla VI. a prítomného zástupcu ekumenického patriarchu Athenagora, metropolitu Melitona, ktorá sa uskutočnila 7. decembra 1965. Táto udalosť otvorila éru dialógu, vzájomnej úcty a zmierenia. Spoločné vyhlásenie napísané v duchu znovuobjavenej lásky bolo slávnostne prečítané na slávnosti konanej paralelne v Bazilike svätého Petra v Ríme a v patriarchálnej katedrále v Konštantínopole.

Krédom ekumenického dialógu Jána Pavla II., dnes už Božieho služobníka, bola veta: „Ekumenizmus je Kristovou túžbou, ***ut unum sint***, aby všetci boli jedno. Je túžbou Druhého vatikánskeho koncilu a je aj mojím programom bez

ohľadu na ťažkosti, nedorozumenia a neraz aj útoky."

Ján Pavol II. sa v ekumenických snahách riadil dvoma myšlienkami: kresťanstvo potrebuje obnoviť vedomie vlastnej totožnosti, aby mohlo správne evidovať existujúce rozdielnosti. Okrem vnútrokresťanského dialógu poukázal na nevyhnutnosť uskutočňovania medzináboženského dialógu v rámci monoteistických náboženstiev judaizmu, kresťanstva a islamu. Vyslovil túžbu, aby bol Jeruzalem centrom harmonického spolužitia vyznávačov troch monoteistických náboženstiev. Veľmi konkrétnym prejavom ekumenických snáh bol Deň modlitieb kresťanských cirkví a veľkých svetových náboženstiev za mier, ktoré sa konali z iniciatívy Jána Pavla II. v Assisi v októbri 1986 v duchu modlitby a starosti o mier sveta. Najdôležitejším bodom spoločnej modlitby je, podľa slov Jána Pavla II., spojivo lásky, ktorá je najhlbším životodarným hnutím procesu zjednotenia a tvorí spoločenstvo osôb. Ekumenická modlitba slúži kresťanskému posolstvu a jeho vierohodnosti.

Pápež zdôraznil aktívnu prítomnosť Svätého Ducha v náboženskom živote členov iných náboženských tradícií. Svätý Duch je princípom jednoty a iba on môže odstrániť a prekonávať rozdiely medzi kresťanmi. Jednota kresťanov nemôže byť iba ovocím ľudského snaženia, ale je vždy dielom Svätého Ducha. Nemôžeme ju ako ľudia vytvárať alebo organizovať. Môžeme ju iba dostať ako dar Ducha, keď sme sami pripravení prijať ju. Impulzom toho aj ďalších stretnutí pokračujúcich v assiskej ceste v rokoch 1999 a 2002 bolo presvedčenie, že Ježiš Kristus je Mesiášom všetkých náboženstiev, ktoré pre jeho vykupiteľskú moc z neho čerpajú. Rozličným spôsobom v nich pôsobí Svätý Duch, skrze ktorého Ježiš dokonáva svoje vykupiteľské dielo.

V tomto duchu nemožno opomenúť snahy o ekumenický dialóg Jána Pavla II. s judaizmom a islamom. Vo vzťahu k judaizmu Ján Pavol II. zdôrazňoval zvláštne puto medzi židovstvom a Cirkvou, vyplývajúce zo spoločného starozákonného zjavenia, spoločné korene a dedičstvo, ktoré zahŕňa vieru v jediného Boha, základné princípy liturgického života (modlitby, žalmy), pohľad na človeka a svet. Židia sú podľa pápeža „naši milovaní bratia, naši starší bratia". V dialógu s judaizmom Ján Pavol II. prejavuje predovšetkým postoj pokory a pokánia. Svedčia o tom slová: „Nezabudneme, akou mierou mohli mať synovia Cirkvi podiel na vzniku a šírení antisemitských postojov v dejinách, budeme prosiť Boha o odpustenie a podporovať všetky stretnutia zamerané na zmierenie a priateľstvo so synmi a dcérami Izraela." V tejto súvislosti však treba pripomínať aj tých nemálo kresťanov, ktorí predovšetkým v čase prenasledovania často s nasadením vlastného života pomáhali týmto svojim „starším bratom" a zachraňovali ich. Konkrétnym vyjadrením tohto postoja bola návšteva Veľkej synagógy v Ríme v roku 1986, podpísanie základnej dohody medzi Svätou stolicou a štátom Izrael v roku 1993, modlitba pri Múre nárekov v Jeruzaleme v Jubilejnom roku 2000 a návšteva pamätníka Yad Vashem.

Ján Pavol II. na mnohých miestach svojho pontifikátu okrem zdôrazňovania značných rozdielov medzi európskou kultúrou s jej kresťanskými koreňmi a moslimským myslením prejavoval úctu vyznávačom islamu, ktorých viera sa odvoláva na Abraháma. Navštívil viaceré islamské krajiny – Turecko (1979), Maroko (1985), Sudán, Benin, Ugandu (1993), Egypt (2000), Sýriu (2001).

Stretnutie s patriarchom Demetriosom v Turecku pápež charakterizoval ako „cestu Petra k Ondrejovi". Pri tejto príležitosti po prvýkrát v dejinách pápežov sa zúčastnil na slávnostnej pravoslávnej bohoslužbe v pravoslávnej katedrále vo Fanare, vydal spolu s patriarchom spoločnú deklaráciu.

Dôležitým vyjadrením ekumenických snáh Jána Pavla II. bola v roku 1989 návšteva kráľovstva reformácie škandinávskych krajín, počas ktorej sa mu podarilo preklenúť nepriateľský postoj voči pápežstvu. Komentoval to slovami: „Milosťou je už fakt, že sme sa mohli modliť." O dva roky neskôr, pri 600. výročí kanonizácie sv. Brigity Švédskej, sa konali ekumenické vešpery s Jánom Pavlom II., ktoré viedli luteránski primasi Švédska a Fínska.

Pravý ekumenizmus však nemôže byť uskutočňovaný bez vnútorného obrátenia a pokory. Ekumenicky významným aktom zo strany Katolíckej cirkvi sú prosby o odpustenie za previnenia Cirkvi, ktoré pápež Ján Pavol II. adresoval jednotlivým cirkvám. Pápež „prosil o dopustenie všade tam, kde za túto bolesť nesieme zodpovednosť". Cieľom je „očistenie pamäti – oslobodenie osobného a kolektívneho svedomia od všetkých foriem nevraživosti a násilia. V tomto pohľade, ak sa niektorí katolíci so záľubou pridržajú rozdelení v minulosti a nerobia nič pre odstránenie prekážok k jednote, môžeme právom hovoriť o solidarite v hriechu rozdelenia" (porov. 1 Kor 1, 10 – 16). V tejto súvislosti sa hovorí o „dialógu obrátenia". Nádherná a prorocká scéna sa odohrala pri otváraní Svätej brány Jubilejného roka 2000 v Bazilike sv. Pavla za hradbami. Ján Pavol II. čakal, kým sa k jeho rukám pritlačeným na dvere pridajú ruky pravoslávneho metropolitu Athanasia a anglikánskeho primasa Careya. Dvere sa otvorili až pod tlakom šiestich rúk.

Ekumenizmus súčasného pápeža Benedikta XVI. je pokračovaním úsilia Jána Pavla II. o zjednotenie kresťanov ako naplnenie jednoty, ktorú si Kristus prial pri Poslednej večeri. Na tomto mieste treba spomenúť predovšetkým návštevu anglikánskej delegácie v Ríme, ktorá vyvrcholila stretnutím canterburského arcibiskupa Rowana Wiliamsa s pápežom Benediktom XVI., počas ktorého poukázali na mnohé oblasti. Jednou z najvýznamnejších ekumenických udalostí na ceste hľadania jednoty kresťanov bolo stretnutie Benedikta XVI. a carihradského arcibiskupa Bartolomeja I. a následné podpísanie spoločného vyhlásenia. Pápež vyjadril túžbu nielen zúčastniť sa na pravoslávnej Božej liturgii, ale môcť ju slúžiť a mať účasť na jednom oltári, na tom istom chlebe a kalichu.

Význam a zmysel ekumenizmu spočíva v jednote kresťanov, ktorej vzorom je jednota medzi Bohom Otcom a Božím Synom v Duchu Svätom. Táto jednota je založená na vzájomnej láske a je prejavom Božej prítomnosti v živote Cirkvi (porov. Jn 17, 20 – 26). Otvorenosť voči iným a hľadanie spoločných základov viery v Boha bez vzájomného obviňovania a povyšovania sa je základom jednoty všetkých kresťanov. Ale súčasný obraz rozdelenia medzi kresťanmi svedčí o niečom inom. Dnes niektoré skupiny vyvíjajú snahy v smere vzájomného spoznávania a zjednocovania. Bohužiaľ, väčšine kresťanov je toto zbližovanie ľahostajné. V tomto kontexte si treba uvedomiť, že každý kresťan je zodpovedný a poslaný, aby jeho viera v Boha bola základom budovania tejto jednoty v Bohu s ostatnými. Vzťah s Bohom ukazuje správnu perspektívu zbližovania sa vo vzťahu s inými. Aby kresťan mohol viesť dialóg s predstaviteľmi ostatných kresťanských cirkví a svetových náboženstiev, sám má smerovať k vnútornému pokániu, obnove a prijatí Boha do svojho života. Jednotu s inými dosiahneme vlastným svedectvom života viery a hľadaním Božej vôle v ňom.

Prosme preto Svätého Ducha o dary jednoty, poznania a lásky a ich uskutočňovania v každodennom živote. ■

Máme pred sebou ešte veľký kus cesty

Krstom sa každý veriaci začleňuje do Cirkvi – jednej svätej všeobecnej a pravovernej. Je však na škodu aj hanbu nám kresťanom tu na zemi, že práve táto pozemská časť Cirkvi je oproti tej nebeskej rozdelená. Zmeniť to môžeme len my, ak budeme vo svojich srdciach nosiť živého Boha. Pre nás gréckokatolíkov sú sesterskými Rímskokatolícka a Pravoslávna cirkev. Jeden z najmladších biskupov Pravoslávnej cirkvi vladyka Juraj Stránsky vedie Michalovskú eparchiu.

■ Vladyka Juraj, ako vnímate fakt, že ste pravdepodobne najmladším biskupom v histórii Slovenska?

V čase svojho svätenia som bol pravdepodobne nielen najmladším biskupom na Slovensku, ale aj vo svete. (*úsmev*) Myslím si, že ak má byť služba biskupa autentická, nie je dôležitý vek jej nositeľa, ale skôr pevné rozhodnutie načúvať Duchu pravdy a ochota nechať sa ním viesť cez živú skúsenosť Božieho ľudu so zmŕtvychvstalým Pánom, ktorej hovoríme apoštolská tradícia. Navyše je potrebná istá dávka odvahy pri neustálom obnovovaní tejto skúsenosti v rýchlo meniacom sa svete. Dúfam, že môj vek mi umožňuje byť aspoň trocha vnímavejším k duchovným potrebám mladých.

■ Ako dlho ste zvažovali prijatie voľby eparchiálneho zhromaždenia? Po roku to neľutujete?

Ale nie, to by bolo veľmi rýchle vyhorenie! (*úsmev*) Veľa nezdravých ilúzií som vďaka Bohu stratil a mnoho nečakaných horizontov objavil. Voľba biskupa je v našej miestnej pravoslávnej cirkvi značne dlhý a zložitý proces, na ktorom sa zúčastňujú veriaci aj duchovní. Samotné volebné zhromaždenie je skôr „hodinou pravdy“, keď človek povie Bohu: „Buď vôľa tvoja!“

■ Blíži sa Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Čo pre vás znamená ekumenizmus?

S úctou a rešpektom načúvať duchovnej skúsenosti iných kresťanov, snažiť sa ich spoznať a pochopiť. Zároveň hľadať cesty možnej spolupráce hlavne v oblasti sociálnej služby núdznym. Rovnako však

Vladyka Juraj Stránsky sa narodil 19. októbra 1979 v meste Jeseník v Českej republike. Prvý mníšsky postrih do riasy prijal v Hesychastériu sv. Cyrila a Metoda v Solúne a následne bol vysvätený 2. januára 2005 solúnskym metropolitom Anthimosom za kňaza a bol mu udelený titul archimandrita. Mníšsky postrih do mantie získal 18. apríla 2007 v staroslávnom monastieri Kykkos na Cypre. Od 15. júla 2007 bol prijatý do zväzku Michalovskej pravoslávnej eparchie a pôsobil v ústredí cirkvi v Michalovciach. 1. septembra 2007 ho eparchiálne zhromaždenie Michalovskej eparchie zvolilo za svojho nového biskupa. 30. septembra 2007 bol vysvätený a intronizovaný a stal sa tak 6. michalovským eparchiálnym biskupom.

Dekrét o pravosti ostatkov sv. Ambróza

s úctou a rešpektom sprostredkovať iným kresťanom duchovnú cestu Pravoslávnej cirkvi, ktorá dýcha a žije s vedomím, že k odkazu Krista a apoštolov nikdy nič nepridala, ale ani z neho neubrala. Ekumenizmus je teda svedectvom pravoslávneho kresťana o pravde. Znamená to aj fakt, že časopis Rímskokatolíckej cirkvi východného obradu ponúka priestor na vyjadrenie pravoslávnemu biskupovi.

■ Prečo hovoríte o Rímskokatolíckej cirkvi východného obradu?

Pod názvom Rímskokatolícka cirkev sa delegáti rôznych uniatských cirkví, napríklad maroniti či ukrajinskí uniati, oficiálne zúčastňujú na zasadnutiach zmiešanej komisie pre teologický dialóg medzi Pravoslávnou cirkvou a Rímskokatolíckou cirkvou.

■ Niektorí pravoslávni duchovní, zvlášť v Grécku, považujú ekumenizmus za herézu.

Takýto postoj vychádza z určitého sklamania. Ekumenizmus stráca dych. Veľmi veľa nádherných slov je na najvyšších úrovniach, ale realita všedného života je iná. V niektorých krajinách s prevahou pravoslávneho obyvateľstva sa navyše pod plášťom ekumenizmu rozvíja masívna propaganda k prestupu do iných kresťanských spoločenstiev, často silno podporovaná finančnými darmi. Pre pravoslávneho kresťana je neprijateľné tvrdenie typu „veď je to všetko jedno, Pán Boh je len jeden“, lebo takýto prístup rozdrobuje Bohom zjavenú pravdu. A ako hovorí jeden môj známy pravoslávny kňaz: „Ak Kristus o sebe hovorí, že je Pravdou, tak každé klamstvo je kristologickou herézou (bludom)“.

■ Kardinál Špidlík v rozhovore pre Slovo povedal, že istá jednota Cirkvi vždy bola.

Výraz kardinála Špidlíka „istý druh jednoty“ je dosť nejasný. Spája nás to, že sa hlásime ku Kristovi, a to nie je málo.

■ Dnešná generácia je svedkom zmierovania Katolíckej a Pravoslávnej cirkvi.

Pri všetkej úcte Pravoslávna cirkev nemá potrebu sa „zmierovať“, ale skôr otvorene a hlavne pravdivo hovoriť o problémoch minulosti. Veď počas dejín to bolo skôr ona, ktorá pod nátlakom propagandy a často i prenasledovania zo strany rímskokatolíckych kresťanov rôznych rítov v spojení s nepriateľskou štátnou mocou prichádzala o veriacich. Nie je málo tých, ktorí svoju vernosť pravosláviu zaplatili mučeníctvom. To možno trocha vysvetľuje, i keď rozhodne neospravedlňuje skutočnosť, že keď komunistický režim zneužil pravoslávie na likvidáciu uniatských cirkví, ozvalo sa vnútri Pravoslávnej cirkvi len veľmi málo nesúhlasných hlasov. Ak si nebudeme schopní svoje vzájomné zranenia priznať a nedokážeme viesť otvorený dialóg, budeme stále chodiť okolo „horúcej kaše“ s pokrytecky úctivými prázdnymi slovami a falošnými úsmevmi, a nikdy nedovolíme Bohu, aby uzdravil rany, ktoré konkrétne na Slovensku prechádzajú mnohými rodinami.

■ Naše cirkvi si uznávajú mnohé sviatosti, no jednotu eucharistického stola sme ešte nedosiahli.

Pravoslávna cirkev nemá jednotný názor na „uznanie“ sviatostí inoslavných kresťanov, lebo o sviatostiach uvažuje v celkom odlišných kategóriách. A je to pochopiteľné: ako pravoslávny biskup očami viery vidím a vernosťou apoštolskej tradícii zaručujem, že vo sviatostiach Pravoslávnej cirkvi dýcha oživujúci Boží Duch. Ako je to v iných kresťanských spoločenstvách, to nemôžem ani vedieť, ani s istotou zaručiť. Nejednota okolo eucharistického stola zasa iba v pravde dosvedčuje, že bohužiaľ ešte netvoríme jednu duchovnú rodinu, ktorá spoznáva a prežíva svoju jednotu viery v rôznosti foriem pri spoločnej večeri s Pánom. Slávenie Eucharistie je vždy potvrdením a spečatením jednoty. My však máme pred sebou ešte veľký kus cesty.

■ Katolícka a Pravoslávna cirkev majú k sebe najbližšie. Buduje sa však aj jednota s protestantmi. Čo jej najviac bráni?

Myslím, že celkom odlišný pohľad na tajomstvo Kristovho tela – na Cirkev.

■ Nedávno ste z rúk nášho vladyku Milana Chautura prijali dar od kardinála Kaspera – relikviu sv. Ambróza. Čo to pre vás znamená?

Priateľské gesto dobrej vôle k hľadaniu ciest, ktoré nás môžu zblížiť. Som pánovi kardinálovi i vladykovi Milanovi vďačný a radujem sa z tohto gesta. Samotná relikvia pre mňa znamená živú prítomnosť veľkého Božieho spravodlivého v našom cirkevnom spoločenstve.

■ Počas vašej homílie ste na počudovanie mnohých nazvali Pravoslávnu cirkev katolíckou.

Prečo „na počudovanie“? (*úsmev*) Ako som už skôr povedal, Pravoslávna cirkev každodenne vo svetle tradície a v sile Ducha prežíva svoju katolicitu, teda všeobecnosť, a to nie iba z hľadiska otvorenosti všetkým národom z hľadiska času i priestoru, ale aj z pohľadu vernosti Kristovmu posolstvu a zjavenej pravde, ktorá v Pravoslávnej cirkvi prebýva v plnosti (po grécky ***kath olon***).

■ Aké je vaše novoročné želanie našim cirkvám a čitateľom Slova?

Našim cirkvám prajem odvahu na stretnutia v Pravde a čitateľom Slova neodcudziteľné vedomie, že Božia milosť a láska – ak sa im v spoločenstve bratov a sestier otvoria – môžu naplniť každú minútu ich života a každú časť ich bytia.

za rozhovor ďakuje Juraj Gradoš

Na prekvapenie mnohých základná otázka, na ktorú sa musí zamerať rodina v kresťanskej výchove svojich detí, nie je náboženská, ale hlavne ľudská.

Snímka: web.linguist.umass.edu

Zázrak života

Manželstvo a rodina v pravde o človeku

Kim MURÍNOVÁ

Keď sa však nad tým viac zamyslíme, je prirodzené, že ten, kto sa chce zaoberať otázkami rodiny, musí najprv skúmať ľudskú osobu, ktorá tvorí rodinu. A tak otvárame dvere otázke: „Ktože je človek?“(porov. Ž 8, 5)

Hľadajúc odpoveď v Božom slove, Cirkev ide na počiatok, k textu o stvorení sveta v Knihe Genezis. Ľudská osoba je vrcholom celého stvorenia, stvorená „na obraz Boží“, s telom a dušou, muž a žena (porov. Gn 1, 27). Preto je otázka človeka vždy úzko prepojená s teológiou. Nemôžeme plne pochopiť, kto je človek bez toho, aby sme vzali do úvahy Boha, pretože človek je práve „na obraz Boží“. Cirkev hovorí, že bez Stvoriteľa sa stvorenie stráca a keď zabudneme na Boha, stvorenie sa stáva nepochopiteľným (porov. GS, 36).

Takže v skutočnosti predsa musíme začať otázkou, kto je Boh. Tak ako starozákonní Židia, aj my veríme, že „Pán je náš Boh, Pán jediný“, Všemohúci, Stvoriteľ. Ale v Kristovi sa jeden Boh zjavuje ako Trojica, tri osoby v jedinom Bohu. Boh Otec sa od večnosti dáva v láske, a tak od večnosti plodí Syna. Tiež Syn od večnosti dáva seba späť Otcovi. Ich vzájomná láska je osoba Svätého Ducha. Teda vidíme, že Boží život je vzťah, dokonalé spoločenstvo dávajúcej sa lásky. A tak tu máme odpoveď na otázku o Bohu: „Boh je láska!“ (1 Jn 4, 8)

Ak je človek stvorený na obraz Boha, ktorý je láska, bol stvorený z lásky a pre lásku. Láska je dôvod našej existencie, láska je „základným a vrodeným povolaním každej osoby“. Pretože človek nie je čistý duch ako Boh, ale duša zjednotená s telom, človek uskutočňuje toto povolanie k láske skrze svoje telo a vo svojom tele. Boží služobník Ján Pavol II. túto skutočnosť nazval „manželským významom ľudského tela“. Ľudská osoba je zo svojej prirodzenosti utvorená pre „zjednotenie“ (či už je to v manželstve, alebo v zasvätenom celibáte). Moje telo vyjadruje tento zmysel. Som stvorený na to, aby som sa stal darom a aby som prijal druhého ako dar. Boh vpísal svoj neviditeľný plán do našej viditeľnej prirodzenosti: sme stvorení pre spoločenstvo, dokonca pre spoločenstvo, ktoré má byť plodné – keď sa muž a žena zjednocujú v láske, ich zjednotenie dáva život.

Nie je preto prehnané povedať, že ak nie sme schopní milovať alebo ak zotrvávame uzavretí pre život, potom náš život zostáva nepochopiteľný, prázdny a bez zmyslu. Preto Ježiš hovorí, že iba ten, kto stratí svoj život, ho skutočne nájde (porov. Mt 10, 39). Človek nájde svoj zmysel a naplnenie len vtedy, keď sa odovzdá druhému.

Oficiálne texty *Gn 1, 26 – 28*

Základná otázka, na ktorú sa musí zamerať rodina v kresťanskej výchove svojich detí, nie je náboženská, ale principiálne antropologická: radikálny eticko-filozofický relativizmus. Podľa neho neexistuje objektívna pravda o človeku, a teda ani o manželstve a rodine. Samotná pohlavná odlišnosť, vlastná biologickému aspektu muža a ženy, sa nezakladá na prirodzenosti, ale považuje sa len za kultúrny produkt, ktorý každý môže meniť podľa svojej ľubovôle. Tým sa popiera a ničí samotná existencia inštitúcie manželstva a rodiny.

Relativizmus tvrdí, že neexistuje Boh ani možnosť poznať ho (ateizmus a agnosticizmus) a že rovnako neexistujú trvalé etické normy a hodnoty. Jediné pravdy sú tie, ktoré pochádzajú z parlamentných väčšín.

Zoči-voči tejto radikálnej a relativizujúcej realite má dnes rodina nevyhnutnú úlohu odovzdať deťom pravdu o človeku. Tak ako v prvých storočiach, aj dnes je podstatne dôležité porozumieť prvej strane Knihy Genezis: existuje dobrý a osobný Boh, ktorý stvoril muža a ženu s rovnakou dôstojnosťou, ale odlišujúcich sa a vzájomne sa dopĺňajúcich, pričom im dal poslanie rodiť deti prostredníctvom nerozlučiteľného zväzku v „jednom tele" (manželstve). Texty, ktoré opisujú stvorenie muža, jasne poukazujú na to, že pár muža a ženy je – podľa Božieho zámeru – prvým vyjadrením spoločenstva osôb, keďže Eva bola stvorená ako podobná Adamovi, ako taká, ktorá ho vo svojej odlišnosti dopĺňa (pozri Gn 2, 18), aby s ním tvorila „jedno telo" (pozri Gn 2, 24). Zároveň obidvaja majú poslanie plodiť, čo ich robí spolupracovníkmi Stvoriteľa (pozri Gn 1, 28).

Táto pravda o človeku a manželstve bola poznávaná aj prostredníctvom prirodzeného ľudského rozumu. V skutočnosti všetky kultúry vo svojich zvykoch a zákonoch uznávajú, že manželstvo spočíva len v spoločenstve muža a ženy, aj keď niekedy pripúšťali polygamiu alebo polygýniu. Zväzky osôb rovnakého pohlavia vždy boli považované za cudzie manželstvu.

Svätý Pavol toto všetko opísal silnými slovami vo svojom Liste Rimanom, keď opisoval situáciu pohanstva svojej doby a morálny chaos, do ktorého upadlo, pretože nechcelo uznať v živote Boha, ktorého poznalo rozumom (pozri Rim 1, 18 – 32). Tieto strany Nového zákona by rodina mala dobre poznať, aby svoju výchovnú činnosť nebudovala na pohyblivých pieskoch. Nepoznanie Boha vedie k zaslepeniu ohľadne pravdy o človeku.

Otcovia Cirkvi ponúkajú učenie v hojnosti a sú dobrým príkladom toho, ako k tomu pristupovať, pretože museli obšírne vysvetľovať jestvovanie Boha Stvoriteľa, ktorý stvoril svet, človeka a manželstvo ako dobré skutočnosti, a museli bojovať proti morálnemu chaosu pohanstva, ktorý ovplyvňoval manželstvo a rodinu. ■

VI ENCUENTRO MUNDIAL DE LAS FAMILIAS
MÉXICO 2009

Toto ho robí plne človekom, takto sa človek stáva „na obraz Boží" – ako Boh. Takto hľadí Cirkev na človeka, manželstvo a rodinu. Učenie Cirkvi nie je nikdy vykonštruované ani nestojí na vymyslenej ľudskej náuke, už vôbec nie na tom, že len nejako vyhovuje jednotlivcom. Učenie Cirkvi je zakorenené v samotnej prirodzenosti ľudskej osoby stvorenej Bohom.

Ako môžeme vychovávať naše deti v týchto pravdách? A kde sa dieťa naučí tieto pravdy najlepšie? Najlepším učiteľom je samozrejme vlastná skúsenosť. Môžeme len súhlasiť a zdôrazniť vyššie povedané, že rodina je prvou vychovávateľkou v pravde o človeku. Pretože je to práve v skrytom živote rodiny, kde sa stretávame s Bohom, s láskou, so životom. Naše domovy sa majú stať: 1. školou viery, v ktorej sa dieťa modlí a spoznáva, učí sa pravdu o Bohu a človeku; 2. miestom spoločenstva, kde každý člen bez prestania dáva zo seba samého a tiež prijíma od druhých; 3.výchovou k čnostiam, ktoré sú živiteľmi lásky a 4. lonom dávajúcim život, pretože verné a trváce (nerozlučiteľné) manželstvo je jediným správnym a vhodným miestom na počatie a výchovu dieťaťa. Tu môže dieťa spoznať krásu a vzájomné dopĺňanie sa mužskosti a ženskosti, ktorá mu bude obohatením. Otec hmotne zabezpečuje a chráni dieťa. Robí to nielen silou a odvahou, ale aj tým, že rieši veci racionálne a aktívne, čo napomáha dieťaťu získať sebaistotu a samostatnosť. Na druhej strane matka je jemnejšia a starostlivá, zaujíma sa o každého jednotlivca veľmi vnímavo, často až intuitívne, čo napomáha formovaniu citlivej osobnosti, schopnej vžiť sa do kože druhého človeka.

Všetci by sme si mali uvedomiť, že žiadny učiteľ, inštrukcia či sociálne zariadenie sa nedajú porovnať s prežitou skúsenosťou lásky a vzťahu. Preto Cirkev povzbudzuje a vyzýva k tomu, aby boli rodičia a rodiny prvými učiteľmi a hlavnými vychovávateľmi mladých ľudí. Boh nám odovzdáva svoju pravdu a lásku, ktorú dnešný človek potrebuje spoznať, cez rodinu. Budúcnosť je teda v našich rukách!

Otázky „na telo"

Kto je pre mňa Boh a ako vnímam človeka?

Ukazujem svojim deťom, že milujem a viem lásku aj prijať?

Nie som uzavretý pre život?

Modlím sa spolu s deťmi?

Rozvíjam v sebe čnosti a učím to aj svoje deti? ■

Aký typ rodiny je podľa vás „ešte" vhodný pre zdravý vývoj dieťaťa?

Vyjadrite sa aj vy na slovo.grkapo.sk.

Božia moc. Kedy sa nás naposledy dotkla priamo? Kedy nás uzdravila či zachránila pred smrťou? Vnímame ju iba cez svedectvá v Písme? Boh predsa rovnako dnes, ako aj v minulosti má moc a miluje človeka – s telom i dušou.

Na koľajniciach striehne smrť stále. Ilustračná snímka: www.soccerexcursions.com

V smrteľnom zovretí

Viera ZAMBOVÁ

Bol letný deň, ničím výnimočný, až na jednu udalosť. Blízko našej kaplnky, do ktorej s láskou chodievam, je vo vzdialenosti asi 3 metre podjazd, pod ktorým je železničná trať – v tom čase v rekonštrukcii. Bolo tam rôzne náradie, železo a materiál na opravu. Bola som na svätej liturgii a svojho vtedy 10-ročného syna som nechala doma písať si domáce úlohy so staršou dcérou. Lenže môj syn sa s kamarátom bez môjho vedomia išiel pozrieť na podjazd. Nikdy predtým tam nechodieval. Postavil sa na železá a všimol si tabuľu s nápisom ***Vysoké napätie, dotýkať sa životu nebezpečné!***, ale nereagoval na ňu. Chytil do ruky tenký drôt a švihol ním cez drôty železničnej trate. V tej chvíli prechádzal rýchlik, drôtom v momente prešla elektrina a synom začalo triasť. Drôt v ruke sa mu rozžeravil. Železo pod nohami sčervenalo, začalo mu ich páliť. Smrť bola istá! Spadol na brucho a začal strácať vedomie. Zosúval sa dole z mosta, pričom hrozilo, že spadne medzi vagóny rýchlika na koľajnice. Kamarát bol v šoku, iba sa na neho nemo prizeral. Syn sa v duchu lúčil so životom, rozprávať nemohol, lúčil sa s mamou, sestrami, rodinou. Veľmi túžil žiť, ale okamih smrti sa blížil. Chcel pomoc od kamaráta, ale neprichádzala. Pri skutočnosti, že padá, ho chytil des a úzkosť. Keď už nastával okamih smrti, začal cítiť vo svojom tele prúdiacu silu, akoby vôbec nebol pod prúdom (napätie bolo 3 000 V). Začal prichádzať k vedomiu. Rýchlik prešiel a on dokázal otvoriť ruku. Drôt si z ruky musel odtrhnúť, lebo bol vpálený do dlane. Dokázal sám vstať a ísť po vlastných nohách. Celé telo cítil ako mŕtve. Prišiel dokonca do kaplnky, kamarát mu otváral dvere, lebo on si ruky necítil. Išli na toaletu napiť sa vody, lebo cítil strašnú páľavu. Ja som netušila, čo sa dialo, všimla si ho však jedna pani, ktorá ma upozornila, aby som sa ponáhľala domov, lebo môj syn bol strašne bledý a asi s polámanými rukami. Takto sa jej to javilo. Našla som ho sedieť pred vchodom v hlúčiku chlapcov. Pohľad naňho bol strašný. Bledý na smrť, úplne vystresovaný a na mnohých miestach popálený. Nič necítil, žiadnu bolesť, bol v šoku. Zvieralo mi srdce bolesťou. Hneď sme ho odniesli na pohotovosť. Utrpel popáleniny 3. stupňa, hojili sa 2 mesiace. Lekár pri vyšetrení nevychádzal z úžasu, že žije. Mal nepravidelné rytmy srdca a problémy s tlakom. Po malej chvíli lekár povedal, aby syn kúpil sviečky, išiel ich do kostola zapáliť a obetovať Pánu Bohu za to, že žije, lebo niekoho zabije 220 V a on prežil zásah 3 000 V.

Zostal v nemocnici. Dostalo sa mu tej milosti, že prijal sviatosti. Bola som upozornená, že v nemocnici môže zomrieť na následky prúdu. Odovzdala som to Božej vôli. Cítila som pokoj napriek všetkému, čo sa dialo. Syn bol vyspovedaný, a tak pripravený!

Na druhý deň som bola na večeradle, prežívala som muky, svoj pohľad som upierala na Madonu držiacu svojho synčeka Ježiša v náručí. Zrazu do mojej rozorvanej mysle prichádzal text zasvätujúcej modlitby, akoby mi ho niekto zreteľne diktoval: „... aby nás chránilo od každej záhuby duše a tela“. Zostala som v nemom úžase a plakala. Vtedy som pochopila silu tejto modlitby a reálnu pomoc Márie. Bola to ona, ktorá ho zachránila tak, ako sľúbila. Zachránila ho od strašnej záhuby tela. Mohlo ho spáliť, dorezať, dokaličiť. Od záhuby duše – dostalo sa mu svätej spovede a sviatosti.

Zasvätujúca modlitba k Nepoškvrnenému srdcu Panny Márie je taká mocná, že siaha až za hranice smrti. Aj tam pôsobí jej láska a záchranná pomoc. ■

Jozef TÓTH

Blahoslavite Hospoda

(Na oslavu povýšenia Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku na metropoliu ***sui iuris*** a jej prvému arcibiskupovi a metropolitovi Mons. ThDr. Jánovi Babjakovi SJ)

Nech hrmia zbory,
nech cvendžia zvony,
veď z čierňavy sa zrodil deň
a z kvapky, ktorú zotrieť chceli,
sa zrodila povodeň!

Hľa, valí sa zástup
do košiara,
do chrámu,
do dvora Pastiera
a obetný stôl
sa bielou krásou,
obrusom Božím
prestiera.

A valia sa ďalší,
čo nie sú tu už,
lež stovky rokov tu boli,
v zástupe svätých prichádzajú,
tŕňové koruny na hlavách majú,
a búrka zvonov hlaholí!

Hľa, prichádza pastier,
palmou ovenčený.
Milosť nebies nebola priskúpa,
veď poslala ho do našich brán
jak otca arcibiskupa.
A idú s ním všetci,
čo tu boli,
čo Božiu Cirkev stavali,
a na kríži sveta
utrpenie
i životy nechali!

Ty malé stádo,
ovčinec Boží,
sú z teba už zástupy,
nech na teba,
na pastierov
i Veľpastiera
Duch Boží
jak holubica
i plameň lásky zostúpi!

Nech hrmia zbory,
nech cvendžia zvony,
nech v srdciach tančí
radosť,
jas,
sloboda.
A pevci zeme
a pevci neba
nech spievajú,
nech prespevujú:

Blahoslavite Hospoda!
Blahoslavite Hospoda!

PONDELOK 19. január

Prepodobný Makarios Egyptský

Čítania: Lk 11, 29 – 33, zač. 59; 1 Sol 2, 20 – 3, 8, zač. 267 (z 24. týždňa)

...vy stojíte pevne v Pánovi. (1 Sol 3, 8)

Dnešní ľudia stále potrebujú istoty. Stále hľadáme niečo alebo niekoho, kto by nás podržal. Apoštol Pavol nám veľmi jasne ukazuje našu jedinú istotu – vieru v Ježiša Krista. Veď len on je naša nádej, on je naša spása. Stojme teda pevne v Pánovi.

Liturgia: Menlivé časti z pondelka – s. 154 (191)

UTOROK 20. január

Prepodobný Eutymios Veľký

Čítania: Lk 11, 34 – 41, zač. 60; 1 Sol 3, 9 – 13, zač. 268 (z 24. týždňa)

Nech sám Boh, náš Otec, a náš Pán Ježiš upravia našu cestu k vám. (1 Sol 3, 11)

Iste sme už videli rôzne navigačné systémy v autách. Minimálne vlastníme nejakú automapu. Aj v duchovnom živote potrebujeme smer našej cesty, ktorú nám nemôže ukázať nikto iný, iba Ježiš Kristus. Robí to každý deň prostredníctvom ľudí, ktorých nám posiela do našej životnej cesty... Buďme dnes pozorní na Božie „smerové tabule".

Liturgia: Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti svätému – s. 355 (191)

STREDA 21. január

Prepodobný Maxim Vyznávač

Čítania: Lk 11, 42 – 46, zač. 61; 1 Sol 4, 1 – 12, zač. 269 (z 24. týždňa)

Boh nás povolal pre posvätenie. (porov. 1 Sol 4, 7)

Často počujem vetu: „Čo ja už môžem urobiť pre evanjelium?" Boh nás povolal pre posvätenie... V prvom rade svoje osobné – ako čítame na našich misijných krížoch: Spasi dušu svoju – ale aj pre posvätenie našich bratov a sestier. Koľkí môžu skrze náš osobný príklad prísť ku Kristovi? V Božích rukách má každý z nás nesmiernu cenu. Ty aj ja.

Liturgia: Menlivé časti zo stredy – s. 156 (192)

ŠTVRTOK 22. január

Apoštol Timotej

Čítania: Lk 11, 47 – 12, 1, zač. 62; 1 Sol 5, 1 – 8, zač. 271 (z 24. týždňa)

...Pánov deň príde ako zlodej v noci. (1 Sol 5, 2b)

Ktosi povedal, že žijeme, akoby sme nikdy nemali zomrieť... Pamätáme na to, že každý z nás sa raz stretne so svojím Pánom? Ako očakávame pre kresťana taký veľký deň? Spomeňme si dnes na dobre známe podobenstvo o múdrych a nemúdrych pannách... Ku ktorým sa môžeš zaradiť ty?

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti zo štvrtka – s. 157 (194)

PIATOK 23. január

Hieromučeník Klement

Čítania: Lk 12, 2 – 12, zač. 63; 1 Sol 5, 9 – 13. 24 – 28, zač. 272 (z 24. týždňa)

...ktorý za nás zomrel, aby sme žili spolu s ním, či už bdieme, alebo spíme. (1 Sol 5, 9b – 10)

Všetci veľmi dobre vieme, že kresťania majú žiť podľa Božieho slova. Ale koľkokrát akoby sme mali dve tváre. Jednu, ktorá je upretá na Boha, a druhú, ktorú si takpovediac nechávame pre seba. Apoštol Pavol nás dnes upozorňuje, že Boh má mať neustále prvé miesto v našom živote a všetko, čo robíme, máme robiť s pohľadom upretým na Krista.

Liturgia: Menlivé časti z piatka – s. 159 (195)

SOBOTA 24. január

Prepodobná Xénia Rímska

Čítania: Lk 9, 1 – 6, zač. 40; 2 Kor 11, 1 – 6, zač. 191 (z 24. týždňa)

Bojím sa však, aby sa vaše zmýšľanie neskazilo... (2 Kor 11, 3)

Dnes možno viac ako kedykoľvek inokedy na nás útočia mnohé skutočnosti, ktoré môžu uškodiť nášmu duchovnému životu. Musíme byť obozretní voči tomu, čo vchádza do nášho srdca, a veľmi pozorne rozlišovať, čo je osožné pre naše srdce. Nemusíme sa však báť, keď sme s Kristom. Veď on povedal, že ani vlas sa nám z hlavy nestratí...

Liturgia: Menlivé časti zo soboty – s. 160 (196)

NEDEĽA 25. január

32. nedeľa po Päťdesiatnici – o Zachejovi. Arcibiskup Gregor Teológ

Čítania: Lk 19, 1 – 10, zač. 94; 1 Tim 4, 9 – 15, zač. 285b

Toto slovo je spoľahlivé a hodné prijať ho úplne. (1 Tim 4, 9)

Božie slovo má zohrávať v živote kresťana veľmi dôležitú úlohu. Nie je niečím starým či zastaraným. Ono nám dáva odpovede na mnohé otázky nášho života. Stačí len, aby sme ho čítali, meditovali nad ním, jednoducho, aby sme s ním žili. Žiadna kniha, nech by bola akokoľvek múdro napísaná, ti nedá toľko ako slovo Boha. Slovo. Je adresované tebe osobne. Tebe, ktorého si zamiloval, za ktorého položil svoj život, aby ti daroval spásu. Otvor mu svoje srdce a uvedom si, že nič spoľahlivejšie ako slovo nebeského Otca nenájdeš. Ten list má tvoju adresu.

Liturgia: Hlas 4. Evanjelium na utierni štvrté. Predobrazujúce antifóny. Tropár z hlasu a svätého, kondák z hlasu, *Sláva*, kondák svätého, *I teraz*, podľa predpisu, ostatné z hlasu – s. 147, 356 (187)

Slováci sa v porovnaní s obdobím pred rokom 1989 častejšie rozvádzajú, menej sobášia a narodenie dieťaťa odkladajú do vyššieho veku.

Vďaka vysokému veku majú mnohí možnosť vidieť vnukov svojich vnukov. Snímka: rpprojects.com

Dlhší život Slovákov

Juraj GRADOŠ

Obyvatelia Slovenska sa dožívajú viac rokov ako v minulosti a za ostatných dvadsať rokov sa výrazne znížil počet interrupcií. Slovensko sa však podľa štatistikov v budúcnosti nevyhne poklesu obyvateľstva.

„Znižujú sa prírastky, ktoré postupne prejdú do úbytkov, obyvateľstvo starne," zhodnotil vedúci Výskumného demografického centra Boris Vaňo. Výnimkou je napríklad časť východného či juh stredného Slovenska, kde demografickú krivku pozitívne ovplyvňuje pôrodnosť rómskeho obyvateľstva. „Neprejavuje sa to však na celoštátnej úrovni," doplnil Vaňo.

Za prvých deväť mesiacov minulého roka sa síce narodilo viac detí ako za rovnaké obdobie v roku 2007, ale podľa demografov to celkové výsledky neovplyvní. Úbytok obyvateľstva však podľa Vaňa nebude trvať donekonečna, k obratu by mohlo dôjsť po roku 2060. „Páry, ktoré odkladajú narodenie dieťaťa, sa napokon rozhodnú založiť rodinu," doplnil.

Demografi pozitívne hodnotia skutočnosť, že Slováci žijú dlhšie. Priemerný vek, ktorého sa obyvatelia Slovenska dožívajú, sa za ostatných dvadsať rokov zvýšil o dva roky. Muži sa v priemere dožívajú 70,51 roka, ženy žijú o osem rokov dlhšie. „Stále však o tri až štyri roky zaostávame za priemerom krajín OECD," upozornil Vaňo.

Slováci za ostatných dvadsať rokov uzatvárajú menej manželstiev a zároveň pribudli rozvody. „Po roku 2001 síce nepravidelne začali pribúdať najmä sobáše v mestách, celkovo sme však zaznamenali pokles," konštatoval Vaňo. Zdôvodnil to odkladaním sobášov do vyššieho veku.

V rámci Slovenska skoro polovica okresov s prirodzeným prírastkom obyvateľov nad 4,1% leží v Prešovskom kraji a dve tretiny okresov s prírastkom nad 2% sú práve na východe Slovenska. A práve odtiaľ aj najviac ľudí odchádza natrvalo za prácou do iných krajov či štátov.

Vďaka rodinám s malými deťmi je práve východné Slovensko s okresmi okolo Prešova spolu s Kysucami a Oravou krajom s najnižším priemerným vekom obyvateľov (do 36,5 roka). A napriek tomu, že sú tu najnižšie príjmy obyvateľstva, práve v okolí Prešova sa rodiny najviac starajú o deti či dôchodcov. V týchto okresoch pripadá priemerne na dvoch dospelých ľudí až jedno nezaopatrené dieťa alebo dôchodca. A práve Prešovský kraj je krajom s najnižšou úmrtnosťou na Slovensku. Viac než polovica okresov nedosahuje viac než 8,5 zomretých ľudí na tisíc obyvateľov.

Väčšina okresov Prešovského a Košického kraja má aj vysoký počet sobášov (viac než 5 na tisíc obyvateľov) a nízky počet rozvodov (menej ako 2 na tisíc obyvateľov). Znova sú na tom najlepšie okresy v okolí Prešova. Vzťah k rodine dokumentuje aj fakt, že Prešovský kraj je jediný na Slovensku, kde ani jeden okres nemá viac než 25 umelých potratov na 100 narodených detí. Na druhej strane drvivá väčšina okresov, kde sa narodilo aspoň jedno dieťa na 100 obyvateľov, leží na východe Slovenska, a to v okolí Prešova. Matky na východe Slovenska privádzajú svoje dieťa na svet v priemerne najnižšom veku (okolo 27 rokov). Nejde tu len o prvé, ale o každé živonarodené dieťa.

Ak si niekto položí otázku, prečo práve východné Slovensko, tak sa istotne nájdu ľudia hovoriaci o zaostalosti tohto kraja. Nevšímajú si však fakt, že tu nehovoríme o okresoch na východnej hranici, ale v okolí druhého a tretieho najväčšieho mesta na Slovensku – Košíc, no najmä Prešova.

Správna odpoveď by brala do úvahy povahu obyvateľov týchto okresov. Ide prevažne o veriacich ľudí, z ktorých väčšina má aj potrebné hospodárske zázemie. Práve Prešov, ktorý je sídlom dvoch arcibiskupov, biskupa či mestom troch katedrál, sa všeobecne chápe ako mesto s dosť silne zakorenenou náboženskou tradíciou. Často to nie je vďaka starousadlíkom, ale kvôli študentom a ľuďom z okolitého šarišsko-hornozemplínskeho kraja, ktorí tu chodia za prácou alebo sa tu prisťahovali. Ostáva len dúfať, že tento plamienok na východe nezhasne, ale zapáli celé Slovensko. ■

PONDELOK 26. január

Prepodobný Xenofont, jeho manželka Mária a synovia

Čítania: Mk 12, 13 – 17, zač. 54; 1 Pt 2, 21b – 3, 9, zač. 59

Keď mu zlorečili, on nezlorečil, keď trpel, nevyhrážal sa, to postúpil tomu, ktorý súdi spravodlivo. (1Pt 2, 23)

Keď sa zamyslíme nad svojimi hriechmi, prídeme na to, že ich veľmi mnoho prichádza ako reakcia na naše okolie. Často nás ktosi poohovára, urazí nás... Ako však reagoval Kristus? Odpoveďou je dnešné slovo apoštola Pavla. Kristus nám dal príklad. Čo nám bráni nasledovať ho? Potrebujeme len trocha cviku a zvládneme to.

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti z pondelka – s. 154 (191)

UTOROK 27. január

Prenesenie pozostatkov Jána Zlatoústeho

Čítania: Jn 10, 9 – 16, zač. 36; Hebr 7, 26 – 8, 2, zač. 318 (sv.); Mk 12, 18 – 27, zač. 55; 1 Pt 3, 10 – 22, zač. 60 (rad.)

Lebo Pánove oči hľadia na spravodlivých a k ich prosbám sa nakláňa jeho sluch; ale Pánova tvár je proti tým, čo robia zlo. (1 Pt 3, 12)

Prečo sú moje modlitby nevypočuté? Prečo mi Boh nepomáha? Takto sa dnes mnohí pýtajú vo svojom vnútri. Možno sa to stalo i tebe. Je chyba v Bohu? Alebo je azda chyba v mojom vnútri? Boh neopúšťa svojich verných a vypočúva ich prosby. Nie je skutočne chyba vo mne? Pozri sa dnes na svoje vnútro sebakriticky a v pravde.

Liturgia: Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti svätému – s. 185 (191)

STREDA 28. január

Prepodobný Efrém Sýrsky

Čítania: Mk 12, 28 – 37, zač. 56; 1 Pt 4, 1 – 11, zač. 61

A predovšetkým majte vytrvalú lásku jedni k druhým, lebo láska zakrýva množstvo hriechov. (1 Pt 4, 8)

Boh stvoril človeka na svoj obraz a podobu. Boh je láska. A práve láska je tým Božím obrazom v nás. Dajme si dnes záväzok, že tento Boží dar v nás si nenecháme len pre seba. Zadarmo sme dostali, zadarmo dávajme. A predsa to nebude zadarmo... Veď Boh tak miloval svet...

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti zo stredy – s. 156 (192)

ŠTVRTOK 29. január

Prenesenie pozostatkov hieromučeníka Ignáca

Čítania: Mk 12, 38 – 44, zač. 57; 1 Pt 4, 12 – 5, 5, zač. 62

Keď vás hanobia pre Kristovo meno, ste blahoslavení, lebo Duch slávy a Boží na vás spočíva. (1 Pt 4, 14)

Ľahko sa počúvajú tieto slová. Ťažšie sa vypĺňajú. Boh však dáva silu. Aj keď sa od Pána často ťažko prijíma kríž, predsa stále má svoj význam. Každá skúška, každá ťažkosť je na našu spásu. Modlime sa preto každý deň, aby nám Boh dal silu prijímať aj výsmech pre jeho meno. Nech sú dnešné slová pre nás útechou a silou.

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti zo štvrtka – s. 157 (194)

PIATOK 30. január

Traja svätitelia: Bazil Veľký, Gregor Teológ, Ján Zlatoústy

Čítania: Mt 5, 14 – 19, zač. 11; Hebr 13, 7 – 16, zač. 334

Ale nezabúdajte na dobročinnosť a vzájomnú pomoc, lebo v takých obetách má Boh záľubu. (Hebr 13, 16)

Každý dobrý skutok je krokom do neba. Prejdi si v mysli včerajší deň, ktorý si prežil. Koľko možností pomôcť niekomu si mal? Nejde len o materiálnu, ale aj duchovnú pomoc. Majme otvorené srdce a uši pre potreby blížnych. Možností máme veľmi veľa. Stačí len trocha chcieť.

Liturgia: Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti svätému. Zdržanlivosť od mäsa – s. 358 (286)

SOBOTA 31. január

Divotvorcovia a nezištníci Kýros a Ján

Čítania: Lk 18, 2 – 8a, zač. 88; 2 Tim 2, 11 – 19, zač. 293

Ale pevný Boží základ stojí a má túto pečať: Pán pozná svojich. (2 Tim 2, 19a)

K tejto myšlienke azda netreba nič povedať. Skús ju nechať znieť dnes vo svojom srdci a uvidíš, akou istotou a pokojom ťa naplní. Patrím Bohu. Boh je vo mne. Potrebujem azda viac? Môže mi dať niekto iný takú radosť do môjho srdca? Boh ma pozná. Pozná ma preto, lebo som jeho. Patrím len Bohu...

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti zo soboty – s. 160 (196)

NEDEĽA 1. február

Nedeľa o mýtnikovi a farizejovi. Predprazdenstvo Stretnutia Pána. Mučeník Tryfón

Čítania: Lk 18, 10 – 14, zač. 89; 2 Tim 3, 10 – 15, zač. 296 (trióde)

Tento odišiel domov ospravedlnený, a nie tamten. (Lk 18, 14)

Farizej a mýtnik. Dvaja ľudia úplne iného zmýšľania. Jeden žil vo vedomí svojej dokonalosti a druhý vo vedomí svojho hriechu a poníženosti pred Bohom. A predsa ten, ktorý bol (predpokladajme) viac hriešny, odchádza ospravedlnený. Prečo? Lebo činil pokánie a do chrámu sa prišiel modliť a nie povedať Bohu, aký je dokonalý. Modlitba je rozhovor s Bohom. Teda všetci sa máme možnosť rozprávať s naším nebeským Otcom. Ale je moja modlitba modlitbou alebo chcem Bohu len povedať, aký som dokonalý? Nik z nás nie je bez hriechu a na zemi niet človeka, ktorý by nepotreboval pokánie. Potrebujeme ho všetci a Boh odpúšťa hriechy tým, ktorí si ich priznajú s ľútosťou. Keď pôjdeš dnes do chrámu, skús sa zamyslieť nad svojím postojom k modlitbe a k Bohu. Keď predstupuješ pred Boha s pokorou, budeš ako mýtnik, ale ak prídeš ako hrdý farizej, nedostane sa ti ospravedlnenia. Bože, buď milostivý mne hriešnemu, mne, ktorý padám do hriechu, ale s tvojou pomocou a požehnaním môžem kráčať k večnosti, k večnej radosti v tvojej prítomnosti.

Liturgia: Hlas 5. Evanjelium na utierni piate. Predobrazujúce antifóny. Tropár piateho hlasu a predprazdenstva. *Sláva*, kondák nedele, *I teraz*, kondák predprazdenstva. Ostatné z hlasu – s. 148, 359, 202 (187, 197)

Pavol Feník

(v zátvorkách sú uvedené strany v modlitebníku *Spasi dušu svoju*)

Pochybnosti, meč a rozdelenie

Jeremy

Pri Múre nárekov je jedna z najznámejších rabínskych škôl. Snímka: www.kumah.org

Opakovanie, neustále opakovanie Božieho zákona, až kým sa nevpísal do pamäti tak, že ho mohol citovať kedykoľvek. Mladý Šavol bol však ako nádoba, ktorá nepozná svoje dno. Dychtivo hltal všetko, čím ho mohli učitelia naplniť. Mal otvorené oči i myseľ. Už v rodnom Tarze spoznal aj iné náboženstvá a grécko-rímsky spôsob života. Veď sám bol rímskym občanom.

Roky sa míňali. Už mal viac než tridsať rokov a ešte stále bol učňom. Nezaujímali ho ženy ani zábavky ponúkané mladíkom v jeho veku. On chcel spoznať Boha. Už viackrát počul o tom Nazaretskom, ktorého mnohí ospevovali. Jeho bratia, farizeji, však mali opačný názor. Už dávno opustili politiku a nemiešali sa do vzbúr obyvateľov za samostatnosť. Hľadali pokoj pod nadvládou Ríma. Za tento svoj postoj bolo 800 z nich pred sto rokmi ukrižovaných a ani za vlády Herodesovcov neboli vo veľkej obľube u mocných Židov. Ale ten Nazaretský bol iný, oveľa nebezpečnejší, lebo ho nechápali.

„Čo chce?“ pýtali sa.

Aj Šavol bol zvedavý. Ježišove slová boli ako meč. Často hovoril múdro a rozumne ako učiteľ zákona. Aj on sám by to tak povedal. No potom bol útočný a napádal hlavne jeho bratov, ktorí dodržiavajú zákon najvernejšie v celom Izraeli. Veď ak by nebolo ich, už dávno by Izrael stratil svoju vieru v Jediného.

Šavlove myšlienky sa v ostatných dňoch zaoberali práve Nazaretským. Po šabate vstúpil do Jeruzalema ako kráľ a dnes je to už piaty deň. Je tu. Kto to je, čo vlastne chce?

„Nad čím rozmýšľaš?“ opýtal sa ho jeho učiteľ Gamaliel.

Prekvapený Šavol vytrhnutý z myšlienok sa pozviechal: „Nad tým Nazaretským.“

„Mnohým nedovolí ani spať. Či sme, alebo nie sme jeho prívržencami, musíme nad ním rozmýšľať.“

„Áno. Mám strach,“ priznal sa Šavol.

„Z čoho?“

„Čo ak všetok ten ľud, čo ho oslavoval, povstane a vyhlási ho za kráľa? Veď preto tu prišiel či nie?“

„Neviem. Ak sa to však vstane, bude to krvavá a krátka vláda. Náš ľud je prelietavý. Dnes ide s ním, no zajtra pôjde proti nemu.“

„Myslíte?“ spýtal sa nedôverčivý Šavol.

„Áno. Hasmonejovcov počúvali na slovo a o pár rokov spomínajú na vládu Herodesa. Dokonca ho volajú Veľkým, lebo bol pre nich naozajstným kráľom, nie ako títo,“ povedal a pozrel sa smerom k palácu Hasmonejovcov, kam ráno prišiel judský tetrarcha Herodes Antipas.

„Títo sa starajú iba o seba,“ povedal Šavol.

„Ich Boh, viera ich národa, jeho vyvolenie i osud nezaujímajú. Veď si spomeňte, ako dopadol pustovník Ján, ktorý si ich dovolil vyzvať k pokániu.“

„Sme jediní,“ po dlhšom čase pokračoval Gamaliel, „ktorí sa starajú o prežitie tohto národa. Keby nebolo nás, úplne by opustili chrám a po čase by zabudli na zvyky svojich otcov. Ale Boh nás neopustí, kým my neopustíme jeho.“

„Myslíte si, že ten Nazaretský môže byť naozaj Mesiášom, ako ho nazývajú mnohí?“ spýtal sa Šavol.

„Neviem. Boh pozná srdce každého človeka. Ak však bude pokračovať v tom, čo robil posledné dni, nechá sa oslavovať a bude sa v chráme správať ako kráľ či veľkňaz a rozkazovať tam, tak jeho srdce nemôže byť od Boha. A každý, kto sa povyšuje, je ponížený. Politika, ktorá ho vtiahne do svojho víru, ho nakoniec aj zabije.“

„Počul som, že vraj ho nazývajú aj Božím Synom.“

„Áno, aj ja som to počul. Ale ľudia toho narozprávajú veľa. On je jediný a nemôžu byť dvaja. Potom môžu byť aj traja, desiati …“

Ich nočný dialóg prerušil hlas posla: „Rabi Gamaliel, volajú ťa do Sanhedrinu. Zajali toho Nazaretského a chcú ho vypočúvať.“ ■

Sebecká láska

Každé ráno vidím z okna psičkárov, ktorí sa nechajú vodiť svojimi štvornohými miláčikmi krížom-krážom po zeleni sídliska, od jednej pachovej stopy k druhej, pričom dbajú o to, aby každé zviera malo svoje súkromie a nebolo zbytočne stresované iným psom.

Musia mať svojho psa veľmi radi, lebo vždy trpezlivo čakajú na splnenie ich zvieracích povinností. Potom už so psom pri nohe rezko kráčajú k domovu.

Len keď prší alebo je sychravé počasie a nechcú si zašpiniť obuv, držia vôdzku nakrátko a takto nútia svojho psa zanechať biologickú stopu priamo na chodníku. Potom náhlivo kráčajú k bydlisku.

Ráno býva plné sebeckej psičkárskej lásky.

Alexander Nemec

Prijal vlkov a spravil z nich ovce

V nasledujúcich častiach Ján Zlatoústy vysoko vyzdvihuje apoštola Pavla tým, že ho porovnáva s inými veľkými postavami Starého zákona. U cirkevných otcov často nájdeme metódu porovnávania, aby tak vyniklo to, čo chcú zdôrazniť alebo ukázať ako niečo výnimočné. Tak porovnávajú napr. históriu židovského národa s históriou iných národov, kresťanské náboženstvo s pohanskými a pod. V tejto časti si môžeme všimnúť porovnanie Pavla so starozákonnými patriarchami: Noemom, Abrahámom a Izákom. Úmysel Jána Zlatoústeho je ukázať, že čnosti a zásluhy apoštola Pavla vysoko prevyšujú zásluhy starozákonných patriarchov.

Noe bol spravodlivý a dokonalý vo svojom ľude a ako taký bol jediný medzi všetkými. Ale aj Pavol bol jediný medzi všetkými. Noe zachránil iba seba samého s deťmi. Keď však omnoho väčšia potopa zaplavila zem, Pavol vytrhol spomedzi vĺn nie prostredníctvom korába zhotoveného z dosák, ale prostredníctvom listov nie dvoch, troch či piatich príbuzných, ale celú zem, ktorá bola pripravená zahĺbiť sa do nich (listov). Pavlov koráb nezastal na jednom mieste, ale plával do končín zeme a odvtedy až doteraz Pavol vovádza do korába všetkých, lebo je postavený súmerne s množstvom tých, čo sú zachraňovaní. Prijíma tých, čo sú horší ako nerozumné zvieratá a robí ich podobnými nebeským mocnostiam. V tom zmysle prevyšuje Noemov koráb. Noe prijal krkavca a vypustil opäť iba krkavca, prijal vlka, no nezmenil jeho zvieraciu prirodzenosť, ale Pavol prijal vlkov a spravil z nich ovce, prijal jastrabov a supy, no vypúšťal ich ako holubice Tak z ľudskej prirodzenosti odstraňoval všetko nerozumné a zverské a zaštepoval krotkosť ducha. Dodnes pláva tento koráb bez stroskotania. Búrka zloby nedokázala rozbiť jeho steny, ba naopak, plávajúc uprostred búrky utíšil jej zúrenie. Je to prirodzené, lebo jeho dosky nie sú vymazané gitom a smolou, lež Svätým Duchom.

Všetci obdivujú Abraháma za to, že keď počul slová: „Odíď zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva," zanechal otčinu i dom, priateľov i príbuzných, lebo Boží rozkaz bol preňho všetkým. Aj my to obdivujeme. Lenže Pavol pre Ježiša neopustil len vlasť, dom a príbuzných, ale celý svet. Nehľadel ani na nebo a na nebesá nebies, ale hľadal iba jedno jediné – Ježišovu lásku. Sám to vyjadruje slovami: „Ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky." Abrahám sa vystavil nebezpečenstvu a zachránil synovca z rúk cudzincov, lenže Pavol nevytrhol synovca, ale celý svet, a to nie z rúk cudzincov, lež samých démonov, keď sa vystavoval každý deň nespočetným nebezpečenstvám a vlastnou smrťou prinášal bezpečie iným. Tam obetovanie vlastného syna predstavuje vrchol čností a najvyššiu múdrosť. U Pavla však nájdeme niečo väčšie, lebo – ako bolo spomínané vyššie – neobetoval syna, ale seba samého prinášal tisícorakým spôsobom ako obeť. Čo možno obdivovať u Izáka? Okrem mnohých iných vecí predovšetkým jeho dobrotu. Keď totiž kopal studne a vyháňali ho z jeho územia, neprotivil sa, ale znášal to. A keď videl studne zasypané hlinou, ustavične prechádzal na iné miesto, nikdy nedvíhal zbraň proti tým, čo ho urážali, ale ustúpil a všade sa zriekol vlastného majetku, kým nenasýtil ich nespravodlivú žiadostivosť. Lenže keď Pavol videl svoje vlastné telo zasypané kameňmi, nielenže neustúpil, ale tých, čo ho kameňovali, sa usiloval priviesť do neba. Čím viac zasypávali tento prameň, tým viac sa predieral a vylieval stále hojnejšie rieky.

Písmo obdivuje trpezlivosť Izákovho syna. Ale či jestvuje nejaká duša z diamantu, ktorá sa môže pochváliť Pavlovou trpezlivosťou? Namáhal sa nie dvakrát po sedem rokov, ale po celý život pre Kristovu nevestu, pričom znášal nielen denný pot a nočný chlad, ale pretrpel nespočetné búrky pokušení, prijal bičovanie, podstúpil kameňovanie, bojoval so zvieratami, zápasil s morom, bez prestania deň i noc znášal hlad a zimu, všade vystavený nebezpečenstvu, a tak vytrhával ovce z diablovej tlamy. ■

preložil a spracoval Marko Durlák

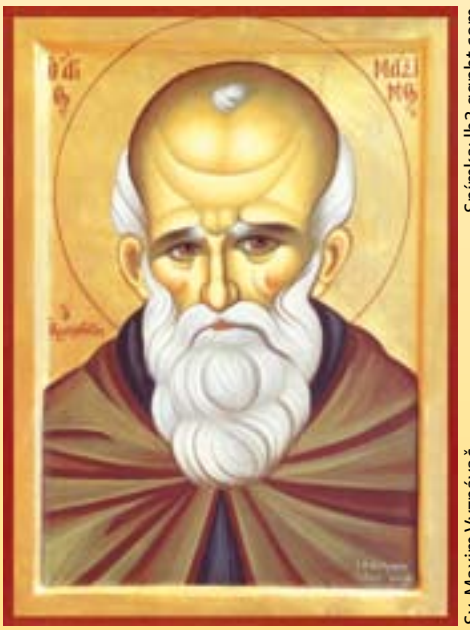

Snímka: lh3.ggpht.com

Sv. Maxim Vyznávač.

Prepodobný otec Maxim Vyznávač

Maxim pochádzal z váženej konštantínopolskej rodiny. Dostal vynikajúce vzdelanie a vďaka svojej múdrosti sa stal známym aj na cisárskom dvore, takže cisár ho vymenoval za svojho tajomníka a za člena svojho radcovského zboru. Neskôr sa Maxim rozhodol odísť do jedného z monastierov, kde sa napokon stal igumenom.

Maxim sa stal slávnym po celom kresťanskom svete, a to nielen pre svoj nábožný život, ale aj pre svoj horlivý zápas proti bludu monoteletizmu. Monoteletisti tvrdili, že Kristus mal ľudskú prirodzenosť, ale nemal ľudskú vôľu. To by však znamenalo, že vlastne nemal ľudskú prirodzenosť, že vlastne nebol úplným človekom, lebo ľudská prirodzenosť bez ľudskej vôle je sotva mysliteľná. Monoteletisti vyrezali Maximovi jazyk, dokaličili mu ruky aj nohy a poslali ho do vyhnanstva. Zomrel tam v roku 662 po Kristovi.

Keďže prepodobný Maxim je kresťanom, ktorý osobne zažil veľa utrpenia, zaiste bude zaujímavá jeho odpoveď na otázku, prečo musí trpieť aj človek, ktorý neurobil nič zlé, aspoň nie veľmi zlé: „Skúšky doliehajú na svätcov, a to preto, aby sa všetkým odhalili ich tajné čnosti, ako to bolo s Jóbom a Jozefom (Egyptským). A skutočne, Jób bol skúšaný preto, aby sa odhalila jeho zmužilosť, o ktorej nikto nevedel, a Jozef bol pokúšaný preto, aby sa stala zjavnou jeho miernosť a zdržanlivosť."

Nech na príhovor prepodobného Maxima Vyznávača vstupuje do našich životov čo najmenej utrpenia, ale nech sme zároveň schopní znášať ho statočne a opravdivo kresťansky!

Marcel Gajdoš

Traja svätitelia

Jozef GAČA

„Pred Bohom sme si rovní. Hlásali sme mier a usilovali sa o jednotu kresťanstva. A teraz si prajeme pokoj medzi kresťanmi. Na dôkaz našej rovnosti pred Bohom nám ustanovíš v jeden deň spoločný sviatok. My na svojich ctiteľov budeme pamätať v príhovore pri Božom tróne.“ Toto povedali traja svätí hierarchovia, ktorí sú pred naším duchovným zrakom na ikone – Bazil Veľký, Ján Zlatoústy, Gregor Bohoslovec, biskupovi Jánovi z Euchaiti pri zjavení. Ako hovorí rozprávanie, udialo sa to pre rozpory medzi kresťanmi v Konštantínopole o tom, ktorý z nich troch je väčší.

Ikonopisec veľmi jasne vyjadril rovnakou veľkosťou ich postáv, že sú si pred Bohom skutočne rovní a množstvom bielej farby znázornil ich hlboké duchovné myšlienky, ktorými rozvinuli učenie Cirkvi. Bojovali za čistotu náuky proti rôznym klamlivým herézam – teda nesprávnym učeniam.

Ich spoločný sviatok bol ustanovený v roku 1084 v Konštantínopole. Bolo to tridsať rokov po veľkom rozkole. Už toľké roky Cirkev krvácala, už toľké roky bolo rozťaté Kristovo telo. V pohľade na tento stav a s odstupom viac ako tisícky rokov vidno, že tieto ich slová neboli celkom správne pochopené. Hovorili v tom videní nielen o svojej úcte a o tom, že sú si rovní, ale o oveľa dôležitejšej veci. O pokoji medzi kresťanmi. Ale vzhľadom na rozdelenie to nebolo správne pochopené. Dal sa dôraz na spoločnú oslavu a podstata, o ktorej všetci traja svorne vo videní hovorili, ostala doteraz bokom. Aj my sme svedkami nepokoja medzi kresťanmi a táto ikona je pre nás výzvou, posolstvom – nie iba informáciou – pracovať na uskutočňovaní Ježišovho slova: „Aby všetci jedno boli“. Pracovať na prijatí a uskutočnení Kristových slov z večeradla po Vzkriesení, keď vstúpil cez zatvorené dvere: „Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam.“

My kresťania tejto modernej a humánnej doby si akosi nevieme nájsť k sebe cestu. Nevieme sa vzdať starých hriechov a predsudkov, dať svoje srdce Bohu a byť ako na začiatku „jedno srdce a jedna myseľ“. Veď aj títo traja veľkí biskupi, pastieri Cirkvi, povedali, že sa usilovali o jednotu kresťanstva.

Tajomstvo neprávosti pôsobí. S nami je však Ježiš – ten, ktorý vedie a dáva silu, zachraňuje a neustále vyzýva na pokánie. V jeho mene nám to dnes cez svoje slová a myšlienky zvestujú aj títo traja Boží služobníci – Bazil Veľký, Ján Zlatoústy, Gregor Bohoslovec: „Robte pokánie, lebo sa priblížilo Božie kráľovstvo.“ ■

ODVIATE VETROM

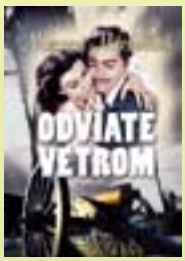

Dramatický ľúbostný príbeh Scarlett a Rhetta z americkej občianskej vojny Severu proti Juhu bol mimoriadne úspešným dielom v dobe, keď ho autorka Margaret Mitchellová napísala. V roku 1939 bol sfilmovaný a púta svojím obsahom aj dnes. Možno pre svoj dynamický a zaujímavý dej, ale aj vykreslenie povâh a charakterov ľudí, ktorých môžeme stretávať aj dnes, vidieť ich reakcie a vývoj v životných situáciách. Román približuje útrapy vojny, vzťahy, konanie a premeny ľudí v jej období. Na pozadí týchto udalostí má však aj v tomto románe láska svoje výhradné postavenie. Odporúčam túto dnes už klasiku do pozornosti čitateľov. Na pultoch sa objavuje druhé vydanie a výhodou je síce hrubá, ale jedna kniha.

Martina Poláková

BÁTHORY (BÁTORIČKA)

Film Juraja Jakubiska o krásnej, ale krutej Alžbete Báthoryovej je historickým exkurzom do jej doby a spôsobu života. Porovnávanie s knižnou podobou je zrejme zbytočné a nepodstatné. Herecké výkony sú typické pre tých, ktorí svoje umenie dokonale ovládajú, a typické pre réžiu fenomenálneho Juraja Jakubiska. Film Báthory má čo povedať, ale v každom prípade by sa dal skrátiť o mnohé kruté scény i snové variácie. Vtedy by to bol príbeh o tom, ako nás mení baženie po majetku a formuje naše vzťahy, ale aj o tom, akú silu môže mať láska. Film je výnimočný výpravou, kostýmami, hudbou a strihom, ale divák sa stráca v mori obrazov a môže sa stať, že mu posolstvo filmu unikne a očakávania v duchu reklamy budú nenaplnené.

Martina Poláková

WOW HITS 2009

Bolo by zrejme zvláštne, keby sme sa na začiatku tohto roka nepozreli na výber toho najlepšieho, čo gospelová scéna vo svete priniesla v minulom roku. Už desať rokov môžeme na prelome rokov nájsť na pultoch predajní 2 CD výberu najlepších gospelových piesní uplynulého roka. Ináč to nie je ani teraz. 2 CD WOW Hits 2009 (World Of Worship – Svet chvály) ponúka 30 prvotriednych gospelových skladieb. Zaručujú ju skupiny RED, Fireflight, Switchfoot, Casting Crowns, Third Day, Jeremy Camp a ďalšie. Na tomto 2 CD nájdete svetové gospelové hity roku 2009 Let It Fade, Unbreakable, Already Over atď. 2 CD WOW Hits 2009 je plné dynamických rockových gospelových piesní, pokojných a emotívnych chvál, rytmických skladieb a osobných zhudobnených modlitieb.

Lukáš Petruš

TV LUX – DOMA JE DOMA

19.01. (pondelok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka P 07.45 Ranná káva P 08.30 Kráľovstvo bez hraníc (12) 09.00 Doma na dôchodku 10.00 Správy 10.20 Poltón magazín 10.45 Rehoľná abeceda 11.00 Luxáreň 11.30 Retro blok 12.00 Anjel Pána 12.30 Generálna audiencia 13.55 Poézia 14.15 Ranná káva 15.00 UPéČé live 16.00 Bioetika (2) – Potrat dnes 12 16.30 Lumen 2000 17.00 Doma v rodine P 18.00 Octava dies 18.30 Starý zákon (3) 7 19.00 Prebudený východ 19.30 Vlastná cesta 20.00 Správy 20.15 Návratka 20.25 Prehľad katolíckych periodík 20.30 U Pavla P 21.50 Rehoľná abeceda 22.00 Ranná káva 22.45 Doma v zamestnaní 23.45 Správy

20.01. (utorok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva P 08.30 Klbko 09.00 Doma v rodine 10.00 Správy 10.20 U Pavla 11.40 Poézia 12.00 Anjel Pána 12.30 Ruženec 13.30 Večerná univerzita 14.15 Ranná káva 15.00 Moja misia magazín – Za obzor 12 16.00 Gospel párty 17.00 Doma v Cirkvi P 18.00 Bioetika (2) – Potrat dnes 12 18.30 Kráľovstvo bez hraníc (12) 19.00 Katechéza 19.30 Octava dies 20.00 Správy P 20.15 Návratka 20.25 Prehľad katolíckych periodík 20.30 Nielen z chleba P 21.15 Tajomná prítomnosť (2) 22.00 Ranná káva 22.45 Doma na dôchodku 23.45 Správy

21.01. (streda) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva P 08.30 Starý zákon (3) 7 09.00 Doma v rodine 10.00 Správy 10.15 Poézia 10.30 Generálna audiencia P 12.00 Anjel Pána 12.30 Nielen z chleba 13.15 Ruženec 14.15 Ranná káva 15.00 U Pavla 16.20 Rehoľná abeceda 16.30 Klbko 17.00 Doma v zamestnaní P 18.00 Štúdio AHA! 18.30 Svätý František (10) 19.00 Luxáreň 19.30 Octava dies 20.00 Správy 20.15 Návratka 20.25 Poltón klub P 21.25 Prehľad katolíckych periodík P 21.30 Prebudený východ 22.00 Ranná káva 22.45 Doma na dôchodku 23.45 Správy

22.01. (štvrtok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva P 08.30 Klbko 09.00 Doma v zamestnaní 10.00 Správy 10.20 Ruženec 11.15 Vlastná cesta 11.40 Poézia 12.00 Anjel Pána 12.30 U Pavla 13.55 Rehoľná abeceda 14.05 Ranná káva 14.45 Gospel párty 15.45 Retro blok 16.15 Páter Šabo 17.00 Doma v kultúre P 18.00 Lumen 2000 P 18.30 Starý zákon (3) 7 19.00 Bioetika (2) – Potrat dnes 12 19.30 Katechéza 20.00 Správy 20.15 Návratka 20.25 Prehľad katolíckych periodík 20.30 Chvály P 21.30 FILMiX 12 22.00 Ranná káva 22.45 Doma v rodine 23.45 Správy

23.01. (piatok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva P 08.30 Svätý František (10) 09.00 Doma v kultúre 10.00 Správy 10.15 Prebudený východ 10.45 Nielen z chleba 11.30 Retro blok 12.00 Anjel Pána 12.30 Tajomná prítomnosť (2) 13.20 Ruženec 14.15 Ranná káva 15.00 Generálna audiencia 16.30 Katechéza 17.00 Doma na dôchodku P 18.00 Poltón magazín 18.30 Kráľovstvo bez hraníc (12) 19.00 Štúdio AHA! 19.30 Bioetika (3) – Umelé oplodnenie P 12 20.00 Správy P 20.15 Návratka 20.25 Prehľad katolíckych periodík 20.30 Moja misia magazín – Za obzor 12 21.30 Večerná univerzita P 22.15 Ranná káva 23.00 Doma v zamestnaní

24.01. (sobota) 07.00 Kráľovstvo bez hraníc (13) P 07.30 Starý zákon (4) P 7 08.00 Centrum nápadov P 08.30 Poltón klub 09.30 Poltón magazín 10.00 Štúdio AHA! P 10.30 Gospel párty P 11.30 Bioetika (3) – Umelé oplodnenie 12 12.00 Anjel Pána 12.30 Generálna audiencia 13.50 Centrum nápadov 14.15 Večerná univerzita 15.00 Katechéza 15.30 UPéČé live 16.30 Vlastná cesta 17.00 Lumen 2000 17.30 FILMiX 12 18.00 Poézia 18.15 Návratka 18.25 Prehľad katolíckych periodík 18.30 Svätý František (10) 19.00 Octava dies 19.30 Luxáreň P 20.00 Správy 20.15 Rehoľná abeceda 20.30 Prebudený východ 21.00 Z hodiny na hodinu P 21.45 Moja misia magazín – Za obzor 12 22.45 Chvály 23.45 Správy

25.01. (nedeľa) 07.00 Svätý František (10) 07.30 Centrum nápadov 08.00 Gospel párty 09.00 Chvály 10.00 Svätá omša z Trnavy P 12.00 Anjel Pána P 12.30 Poézia P 12.50 Starý zákon (4) 7 13.20 U Pavla 14.45 Z hodiny na hodinu 15.30 Lumen 2000 16.00 Moja misia magazín – Za obzor 12 17.00 Štúdio AHA! 17.30 Octava dies P 18.00 Poltón magazín P 18.30 Kráľovstvo bez hraníc (13) 19.00 Katechéza P 19.30 Vlastná cesta 20.00 Správy 20.15 Rehoľná abeceda P 20.30 Misia nádeje – Fire P 21.00 Luxáreň 21.30 Bioetika (3) – Umelé oplodnenie 12 22.00 Večerná univerzita 22.45 Poltón klub 23.45 Správy

26.01. (pondelok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka P 07.45 Ranná káva P 08.30 Kráľovstvo bez hraníc (13) 09.00 Doma na dôchodku 10.00 Správy 10.20 Poltón magazín 10.45 Rehoľná abeceda 11.00 Vlastná cesta 11.30 Lumen 2000 12.00 Anjel Pána 12.30 Generálna audiencia 13.55 Poézia 14.15 Ranná káva 15.00 Poltón klub 16.00 Bioetika (3) – Umelé oplodnenie 12 16.30 Retro blok 17.00 Doma v rodine P 18.00 Octava dies 18.30 Starý zákon (4) 7 19.00 Misia nádeje – Fire 19.30 Luxáreň 20.00 Správy 20.15 Návratka 20.25 Prehľad katolíckych periodík 20.30 U Nikodéma P 21.50 Rehoľná abeceda 22.00 Ranná káva 22.45 Doma v kultúre 23.45 Správy

27.01. (utorok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva P 08.30 Centrum nápadov 09.00 Doma v rodine 10.00 Správy 10.20 U Nikodéma 11.40 Poézia 12.00 Anjel Pána 12.30 Chvály 13.30 Večerná univerzita 14.15 Ranná káva 15.00 Moja misia magazín – Za obzor 12 16.00 Gospel párty 17.00 Doma v Cirkvi P 18.00 Bioetika (3) – Umelé oplodnenie 12 18.30 Kráľovstvo bez hraníc (13) 19.00 Katechéza 19.30 Octava dies 20.00 Správy P 20.15 Návratka 20.25 Prehľad katolíckych periodík 20.30 Nielen z chleba P 21.15 Z hodiny na hodinu 22.00 Ranná káva 22.45 Doma na dôchodku 23.45 Správy

28.01. (streda) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva P 08.30 Starý zákon (4) 7 09.00 Doma v Cirkvi 10.00 Správy 10.15 Poézia 10.30 Generálna audiencia P 12.00 Anjel Pána 12.30 Nielen z chleba 13.15 Chvály 14.15 Ranná káva 15.00 U Nikodéma 16.20 Rehoľná abeceda 16.30 Centrum nápadov 17.00 Doma v zamestnaní P 18.00 Štúdio AHA! 18.30 Svätý František (10) 19.00 Vlastná cesta 19.30 Octava dies 20.00 Správy 20.15 Návratka 20.25 UPéČé live P 21.25 Prehľad katolíckych periodík P 21.30 Misia nádeje – Fire 22.00 Ranná káva 22.45 Doma v rodine 23.45 Správy

29.01. (štvrtok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva P 08.30 Centrum nápadov 09.00 Doma v zamestnaní 10.00 Správy 10.20 Chvály 11.15 Luxáreň 11.40 Poézia 12.00 Anjel Pána 12.30 U Nikodéma 13.55 Rehoľná abeceda 14.05 Prehľad katolíckych periodík 14.15 Ranná káva 15.00 Gospel párty 16.00 Lumen 2000 16.30 Misia nádeje – Fire 17.00 Doma v kultúre P 18.00 Retro blok P 18.30 Starý zákon (4) 7 19.00 Bioetika (3) – Umelé oplodnenie 12 19.30 Katechéza 20.00 Správy 20.15 Návratka 20.25 Prehľad katolíckych periodík 20.30 Taizé P 21.30 FILMiX 12 22.00 Ranná káva 22.45 Doma v Cirkvi 23.45 Správy

30.01. (piatok) 07.00 Svätá omša P 07.35 Návratka 07.45 Ranná káva P 08.30 Svätý František (10) 09.00 Doma v kultúre 10.00 Správy 10.15 Misia nádeje – Fire 10.45 Nielen z chleba 11.30 Retro blok 12.00 Anjel Pána 12.30 Z hodiny na hodinu 13.15 Chvály 14.15 Ranná káva 15.00 Generálna audiencia 16.30 Katechéza 17.00 Doma na dôchodku P 18.00 Poltón magazín 18.30 Kráľovstvo bez hraníc (13) 19.00 Štúdio AHA! 19.30 Bioetika (3) – Kmeňové bunky P 12 20.00 Správy P 20.15 Návratka 20.25 Prehľad katolíckych periodík 20.30 Moja misia magazín – Anjeli P 12 21.30 Večerná univerzita P 22.10 Ranná káva 22.55 Doma v zamestnaní

31.01. (sobota) 07.00 Kráľovstvo bez hraníc (14) P 07.30 Starý zákon (5) P 7 08.00 Centrum nápadov 08.30 UPéČé live 09.30 Poltón magazín 10.00 Štúdio AHA! 10.30 Gospel párty P 11.30 Bioetika (3) – Kmeňové bunky 12 12.00 Anjel Pána 12.30 Generálna audiencia 13.50 Centrum nápadov 14.15 Večerná univerzita 15.00 Katechéza 15.30 Poltón klub 16.30 Luxáreň 17.00 Retro blok 17.30 FILMiX 12 18.00 Poézia 18.15 Návratka 18.25 Prehľad katolíckych periodík 18.30 Svätý František (10) 19.00 Vlastná cesta P 19.30 Octava dies 20.00 Don Bosco (1) P 21.45 Moja misia magazín – Anjeli 12 22.55 Taizé 23.50 Správy

01.02. (nedeľa) 07.00 Svätý František (11) P 07.30 Centrum nápadov 08.00 Gospel párty 09.00 Taizé 10.00 Svätá omša P 11.15 Nielen z chleba 12.00 Anjel Pána P 12.30 Poézia P 12.50 Starý zákon (5) 7 13.20 U Nikodéma 14.45 Tajomná prítomnosť (2) 15.35 Retro blok 16.00 Moja misia magazín – Anjeli 12 17.00 Štúdio AHA! 17.30 Octava dies P 18.00 Poltón magazín P 18.30 Kráľovstvo bez hraníc (14) 19.00 Katechéza P 19.30 Luxáreň 20.00 Don Bosco (2) P 21.45 Bioetika (3) – Kmeňové bunky 12 22.10 Večerná univerzita 22.45 UPéČé live 23.45 Správy

Gospel párty / Koncerty gospelových kapiel z bratislavského Univerzitného pastoračného centra predstavujú moderné hudbu, ktorej cieľom je osláviť Boha a priblížiť mladému človeku jeho lásku.

Luxáreň / Informácie zo zákulisia života televízie, čo pripravujeme a čo rušíme, priestor pre vaše otázky a naše odpovede.

Lumen 2000 / Kresťania po celom svete prežívajú podobné zápasy. Výhry a prehry kresťanov z inej časti zemegule môžu byť povzbudením pre rast našej viery.

RÁDIO LUMEN

Pondelok – Piatok 00.00 *Reprízy relácií* 03.30 Pod vankúš 05.00 Rádio Vatikán (čes. a slov.) 05.30 Raňajší hudobný blok 05.45 Ranné chvály 06.00 Lumenáda 08.30 Sportecho 09.00 Lumenáda 11.00 Lumenfórum 12.00 Anjel Pána, zamyslenie 12.10 Hudobný aperitív 13.00 Lumenfórum 16.00 *Hudobné relácie* (PO – TOP 15, UT – Vykopávky RL, ST – Piesne na želanie, ŠT – Gospelparáda, PI – Staré, ale dobré) 17.30 Infolumen I. 18.00 Emauzy 19.00 Svetielko 19.35 Modlitba posvätného ruženca 20.00 Infolumen II. 20.15 Rádio Vatikán 20.30 *Hlavná večerná relácia* (PO – Študentské šapitó; UT – Duchovný obzor; ST – Lupa; ŠT – História a my; PI – Úv hovor) 22.00 *Večerná hudobná relácia* (PO – Počúvaj srdcom, UT – V modrom tieni, ST – Pohoda s klasikou, ŠT – 1. v mesiaci – Hudobné návraty, 2.a 4 v mesiaci – Divadlo sveta (šansón), 3. v mesiaci – Jazzový klub) 23.00 Čítanie na pokrač. 23.30 Infolumen I. R

Sobota 00.00 *Reprízy relácií* 03.00 Pod vankúš 05.00 Rádio Vatikán (čes. a slov.) 05.30 Raňajší hudobný blok 05.45 Ranné chvály 06.00 Ranné spojenie 09.00 Hodinka vášho štýlu 10.00 Auto-moto klub 11.00 Kolotoč 12.00 Anjel Pána, zamyslenie 12.10 Sobotný aperitív na ľudovú nôtu 13.00 Zaostrené 14.00 Tip-Top 16.00 Piesne na želanie 17.30 Infolumen I. 18.00 Emauzy 19.00 Ruženec pre Slovensko 20.00 Infolumen II. 20.15 Rádio Vatikán 20.30 Od ucha k duchu 23.00 Pod vankúš 23.30 Infolumen I. R

Nedeľa 00.00 *Reprízy relácií* 03.30 Pod vankúš 05.00 Rádio Vatikán (čes. a slov.) 05.30 Raňajší hudobný blok 05.45 Ranné chvály 06.00 Ranné spojenie 08.30 Svetielko plus 10.00 Effeta, otvor sa! 11.00 Fujaróčka moja 12.00 Anjel Pána, zamyslenie 12.10 Hudobný aperitív 13.00 Literárna kaviareň 14.00 Rozhlasová hra 15.00 Svetlo nádeje 16.00 Piesne na želanie 17.30 Infolumen I. 18.00 Emauzy 19.00 Duchovné svetielko 19.40 Modlitba posvätného ruženca 20.00 Kresťanské noviny 20.15 Rádio Vatikán 20.30 Vešpery 21.00 Karmel 23.00 Zamyslenie R 23.10 Pod vankúš 23.30 Infolumen I. R

24.01. (sobota) 18.00 Emauzy – **gréckokatolícka svätá liturgia** z Prešova

25.01. (nedeľa) 14.00 Rozhlasová hra – Svetlo v temnotách – dramatický fragment zo života sv. Pavla

28.01. (streda) 20.30 **Bratislavská eparchia**

SLOVENSKÁ TELEVÍZIA

JEDNOTKA

25.01. (nedeľa) 04.00 Kamenné pastorále – dokumentárny film o vzniku a tvorbe krížovej cesty v Terchovej

DVOJKA

16.01. (piatok) 16.30 Família – o rodine gréckokatolíckeho kňaza 00.30 Odysea života (1) – dokumentárny film; unikátna a fantastická cesta od počatia až po narodenie bude sledovaná z pohľadu budúceho bábätka a z pohľadu budúcej matky

17.01. (sobota) 06.40 Odysea života (1) 14.50 Poltón – magazín o gospelovej hudbe; špeciálne koncoročné vydanie

18.01. (nedeľa) 10.00 Ekumenická bohoslužba pri príležitosti Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov – priamy prenos z kostola Bratskej jednoty baptistov v Bratislave; slávnostný kazateľ – predseda BJB Tomáš Kriška 11.25 Kardinál Korec – zamyslenie sa nad pojmom osobnosť 15.55 Orientácie 16.30 Svetové stretnutie rodín v Mexiku (1) – priamy prenos Svetového stretnutia rodín s pápežom Benediktom XVI. v Mexiku 19.00 Slovo 22.25 Orientácie R 22.55 Poltón – magazín o gospelovej hudbe R 23.50 Slovo R

19.01. (pondelok) 13.25 Orientácie R

24.01. (sobota) 06.40 Odysea života (2) – dokumentárny film

25.01. (nedeľa) 10.05 Slová v čereni – Rozhovor s kardinálom J. CH. Korcom 17.05 Slovo – príhovor dona Valábka o donovi Boscovi 17.10 Orientácie 22.55 Orientácie R 23.25 Poltón – magazín o gospelovej hudbe R 00.15 Slovo R

26.01. (pondelok) 13.50 Orientácie R

28.01. (streda) 22.10 Sféry dôverné Diskusia na tému. Odkaz rodín zo stretnutia v Mexiku otázky posielajte na. sfery@stv.sk

29.01. (štvrtok) 15.05 Sféry dôverné R

01.02. (nedeľa) 10.00 Služby Božie z Dolného Kubína – 160.výročie narodenia P. O. Hviezdoslava – priamy prenos 16.05 Slovo 16.10 Orientácie 23.00 Orientácie R 23.30 Poltón R 0.25 Slovo R

SLOVENSKÝ ROZHLAS

Rádio Slovensko: PO – PI 05.20 Zamyslenie na dnešný deň; ST 19.20 Ekuména – spravodajstvo zo sveta ekumény; ŠT 19.20 Rádio Vatikán; PI 03.45 Rádio Vatikán R; SO 03.45 Rádio Vatikán R; NE 09.30 Kresťanská nedeľa; 21.05 Cesty R

Rádio Regina: ST 21.00 Cesty R; SO 20.00 Cesty; NE 07.55 Z duše (nedeľná úvaha); 09.30 Kresťanská nedeľa; 18.10 Frekvencia M

Rádio Devín: NE 08.00 Hudba, život, viera; 13.50 Kresťanská hudba; 15.30 Slovo pre veriacich i neveriacich

Rádio Patria: NE 07.10 Svetlo – náboženská relácia; 07.50 Rádio Vatikán R; 18.45 Liturgia (1. nedeľa v mesiaci – PC, 2. nedeľa – GKC, 3. – 5. nedeľa – iný program)

Kresťanská nedeľa (NE 09.30 – Rádio Slovensko, Rádio Regina)

18.01. Rímskokatolícka sv. omša z Kostola Sv. rodiny v Bratislave-Petržalke

25.01. Evanjelické služby Božie z Pozdišoviec

01.02. Evanjelické služby Božie z Pozdišoviec

Cesty (NE 21.05 – Rádio Slovensko; ST 21.00, SO 20.00 – Rádio Regina)

17.01. Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov (P. Gabriš)

24.01. Náboženské spektrum

31.01. Náboženské spektrum

Frekvencia M (NE 18.10 – Rádio Regina)

18.01. N. Lúčanská: Štúdium teológie

25.01. N. Lúčanská: Sk. Inspiration

KOINONIA JÁN KRSTITEĽ, REALITA PREŠOV

Katolícke spoločenstvo v službe Novej evanjelizácie vás pozýva na stretnutia, kde môžete osobne zakúsiť skutočnosť Božieho slova: *„Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čistí, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium“.*

Stretnutia podnikateľov a živnostníkov

29.01. 17.00 hod. Prešov – Opál

Večer chvál s modlitbou za uzdravenie

15.01. 17.00 hod. Sabinov – múzeum
21.01. 17.00 hod Prešov – Opál
– večer chvál mladých

Večery v Kaviarni Smajlík

Príjemné posedenie pri káve, čaji s prednáškou vždy o 18.00 hod. Každú stredu a štvrtok Dom modlitby **pre mladých.**

Bližšie informácie: 0905 382 260
www.koinonia-presov.sk, sek@koinonia-presov.sk

SPOLOK SV. CYRILA A METODA

Naši jubilanti

Vo februári si okrúhle životné jubileum pripomenuli títo naši členovia:

50 rokov: Juraj Cibák ml. z Breziny, Anna Fejková z Vranova-Lomnice, Milena Popovičová z Choňkoviec, Ing. Helena Vachaľová z Kračúnoviec, o. Michal Vasiľ zo Sačurova

60 rokov: Gabriela Dolobačová z Humenného, Ján Kmec z Dlhého Klčova, Magda Lešová z Choňkoviec, Vasiľ Moškuriak zo Sečoviec, Mária Muliková z Košíc-Terasy, prof. MUDr. Ján Murín, PhD., z Bratislavy, Anna Saparová zo Sečoviec, Anna Šurinová z Drienice, Jolana Zubaľová z Vinného

70 rokov: MUDr. Pavol Čandík z Vranova-Čemerného, Anna Černická zo Šarišského Štiavnika, o. PaedDr. František Dancák z Bardejova, Helena Kaščaková z Bukoviec, Magdaléna Trojanová z Helcmanoviec, Július Vaško z Kuzmíc

75 rokov: Andrej Čižmár zo Sečoviec, Mária Čorbová z Vranova nad Topľou, Mária Doľáková zo Sečoviec, Mária Gajdošová z Trhovíšť, Anna Kuliková z Čertižného, Irena Kuzemková z Pustého Čemerného, Andrej Perháč zo Slivníka, Mária Plachá zo Sobraniec, Margita Poláčková z Nižného Hrabovca, Terézia Suváková z Humenného, Anna Vasilišinová z Kamennej Poruby, Štefan Zajac z Nového Ruskova

80 rokov: Mária Ferenčiková z Vojčíc, Mária Hudacká z Davidova, doc. PhDr. Gejza Jozef Kočiš CSc., z Košíc, Štefan Mihalo z Košíc-Furče, Ján Tirpák z Vysokej nad Uhom

85 rokov: Anna Bíla zo Svidníka, Michal Capik z Nového Ruskova, Anna Gordová z Kladna

90 rokov: Anna Kollárová z Chmeľovej

95 rokov: Michal Bodrog z Trebišova

Všetkým jubilantom vyprosujeme hojnosť Božích milostí. *Na mnoho rokov, šťastných rokov!*

Za Štefanom Semufom

Vo vianočnom čase sme odprevadili do večnosti p. Štefana Semufa z Michaloviec. Bol to skromný a obetavý človek, člen revíznej komisie Spolku sv. Cyrila a Metoda, predseda okresného výboru Konfederácie politických väzňov a aktivista ďalších organizácií. Napriek podlomenému zdraviu bol známy ako neúnavný predavač kresťanskej literatúry. Sám tiež publikoval úvahy o kráse a zmysle života, čriepky všeľudskej múdrosti a rôzne recepty pre zdravie. Svoj životný zápas dobojoval v milostivý predvečer sviatku Narodenia Pána vo veku 74 rokov života. Na cintoríne v Michalovciach, kde bol pochovaný, sa s ním v prítomnosti piatich kňazov rozlúčil o. Michal Hospodár, predseda SSCM.

Večná mu pamiatka!

výbor spolku

JUBILEÁ KŇAZOV

Cyril Bučko CSsR, rehoľník na Ukrajine, 21. január 1969 – 40 rokov života; **Róbert Matyi**, farár v Pribeníku – 6. január 1969 – 40 rokov života; **Andrej Dujčák**, titulárny kanonik, na odpočinku – 27. január 1934 – 75 rokov života

Srdečne blahoželáme a prajeme *Mnohaja lita!*

BLAHOŽELANIA

21. januára 2009 oslávi svoje 30. narodeniny duchovný otec Michal Baran, správca farnosti Vyšná Rybnica. Pri tejto príležitosti sa ti chceme zo srdca poďakovať za tvoju lásku, starostlivosť a obetavosť, ktorú nám dennodenne preukazuješ. Do ďalšej kňazskej služby ti chceme popriať, aby ťa milostivý Pán obdaril Božím požehnaním, pevným zdravím, živou vierou, trpezlivosťou a Presvätá Bohorodička nech ťa vedie a ochraňuje v ďalších rokoch života.

Mnohaja i blahaja lita!

manželka Ingrid s deťmi, rodičia a celá rodina

Duchovný otec **Michal Baran** z farnosti Vyšná Rybnica oslávi 20. januára svoje 30. narodeniny.
Chceme vám popriať všetko najlepšie, pevné zdravie, lásku, Božie požehnanie, veľa vytrvalosti vo vašom duchovnom poslaní a do ďalších dní života veľa Božích milostí.

veriaci z Vyšných Remiet

Z našich sŕdc sa vznáša vrúcna prosba k Bohu, aby aj do budúcnosti doprial zdravie a radosť duchovnému otcovi **Jánovi Čekanovi** – správcovi novozriadenej farnosti v Lipanoch, ktorý sa 22. januára dožíva 27. narodenín.
Pri tejto príležitosti chceme duchovnému otcovi srdečne zablahoželať a v modlitbách mu vyprosovať od nášho nebeského Otca zdravie, veľa síl a trpezlivosti, ktoré bude potrebovať pri výstavbe chrámu.
Nech sa váš krásny hlas ozýva ďaleko do diaľav a priláka všetky „zatúlané ovečky“. Do vašej ďalšej pastoračnej práce vám želáme, aby vás Pán sprevádzal svojím požehnaním *na mnohaja i blahaja lita*.

veriaci z Lipian

Vďaka ti, Bože, za kňaza, ktorý tvoje slová hlása.
30. januára 2009 oslávi svoje 30. narodeniny duchovný otec **Marcel Pisio**.

Drahý náš otec Marcel, v týchto dňoch ďakujeme nebeskému Otcovi za dar života a za dar kňazstva, ktorý nám vo vás dal.
Vyslovujeme vám veľké Pán Boh zaplať za vašu obetavú a nezištnú prácu vo farnosti, za vaše prekrásne kázne, ktoré prenikajú do našich sŕdc, za rady, povzbudenia, modlitby, ktoré za nás obetujete. Do ďalších rokov života vám vyprosujeme hojné Božie požehnanie, veľa darov Svätého Ducha a ochranu Presvätej Bohorodičky.
Želáme tiež pevné zdravie, veľa telesných a duševných síl, spokojnosť v kruhu svojej aj farskej rodiny.
Nech Pán žehná vaše kroky *na mnohaja i blahaja lita*!

farské spoločenstvo Pichne

POĎAKOVANIE

Ďakujeme nebeskému Otcovi za otcov misionárov o. **Milana Zálehu** zo Starej Ľubovne a o. **Atanáza Mandzáka** z Michaloviec, ktorí 13. – 21. decembra 2008 viedli sväté misie v gréckokatolíckom Chráme sv. Cyrila a Metoda v Kazimíre.
Vyslovujeme vám, otec Milan a otec Atanáz, úprimné poďakovanie za obetavú prácu, ktorú ste vykonávali v našom chráme počas milostivého týždňa. Vďaka za otcovský prístup, rady, modlitby, zmierenia, za prekrásne kázne, ktoré prenikali do sŕdc každého z nás.
Želáme vám, nech vás na vašej náročnej ceste sprevádza všemohúci Boh na každom kroku. Nech žehná vaše myšlienky, slová i skutky. Nech vás Matka ustavičnej pomoci obdarúva svojou milosťou, láskou, zdravím, ochranou a my vám budeme pomáhať svojimi modlitbami.

Na mnohaja i blahaja lita!

vďační gréckokatolícki veriaci z Kazimíra

NA SLOVO DAROVALI

Dvorianky – 40 Sk; Jozef Kučera, Vranov nad Topľou – 500 Sk; Peter Krajňák ml., Prešov – 100 Sk; Spolok sv. ruženca, Vysoká nad Uhom – 500 Sk; bohuznámy – 110 Sk; M. Duda, Fintice – 110 Sk; bohuznáma, Banské – 400 Sk; bohuznámy, Davidov – 200 Sk; M. Fedorčáková – 200 Sk; Jozef Mikula, Kúty – 190 Sk; Emília Havadejová, Prešov – 200 Sk; veriaci z Veľkého Lipníka – 500 Sk; Peter Kasenčák, Kremná – 200 Sk; Vyšný Mirošov – 40 Sk; odberatelia časopisu Slovo z Drienice – 1 260 Sk; p. Bajcurová, Giraltovce – 100 Sk; odberatelia časopisu Slovo z Dargova – 540 Sk; Arcibratstvo sv. ruženca, Malý Lipník – 500 Sk; Juraj Štec, Prešov – 40 Sk; Boženka Miklošová, Prešov – 60 Sk; Svetlana Romanová, Prešov – 40 Sk; Mária Trškova, Prešov – 40 Sk; farnosť Tichý Potok – 70 Sk; bohuznámy, Prešov-Šváby – 500 Sk

Všetkým darcom vyslovujeme úprimné *Pán Boh zaplať*!

INZERCIA

Ponúkam prácu živnostníkom – maliarom a natieračom – po celý rok 2009. Volať medzi 19. a 20. hod. na 035 / 659 31 39.

Maľovanie interiérov chrámov, obnova fasád, reštaurovanie oltárov, ikonostasov, ikon a zlátenie predmetov, pokrývanie striech a veží. Ponúkame zľavu, 100% kvalitu a dlhoročnú záruku. Kontakty: 035 / 659 31 39, 0905 389 162, www.reart.szm.sk

Ježiš im veľa hovoril v podobenstvách

V jednom z podobenstiev otec čaká na návrat svojho syna. Keď sa syn vráti k otcovi, otec pripraví hostinu a daruje mu tri dary. Vieš, o aké podobenstvo a o aké dary ide?

Úloha: Podľa legendy vyfarbi obrázok. Pomôže ti odhaliť dary otca z podobenstva.
1 – žltá; 2 – svetlomodrá; 3 – tmavomodrá; 4 – svetlohnedá; 5 – červená; 6 – zelená

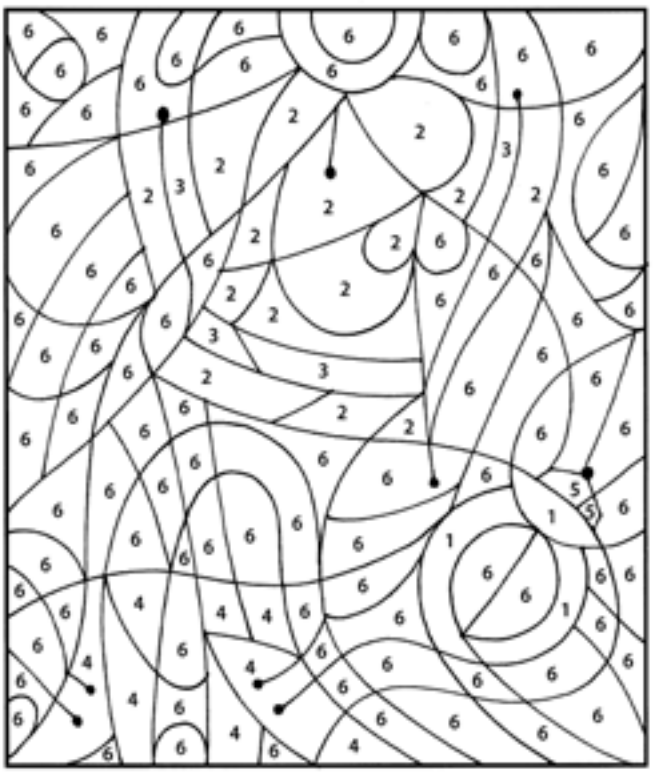

P	B	D	A	L	H	O	A	Š	U	D	H	M	Ó	T	A	J
E	O	S	O	L	K	R	Ú	Á	A	S	O	E	A	S	N	Ž
R	Ý	K	L	D	E	B	O	I	L	L	A	B	S	I	A	N
K	O	Á	O	I	R	L	K	L	E	T	A	O	A	L	R	R
S	Ý	Z	V	R	T	H	U	E	J	S	O	M	M	Ľ	U	D
N	O	O	T	Á	A	Á	T	J	N	A	Z	Í	Ú	Ž	L	CH
R	Á	Á	R	O	N	S	N	K	A	V	U	T	A	N	L	V
I	P	A	B	O	K	D	C	I	O	K	O	P	A	I	O	C
O	D	U	O	E	R	Ľ	U	N	E	S	A	Z	E	F	E	S
K	V	U	L	C	L	Á	T	M	Ť	K	A	B	R	S	O	H
V	A	CH	E	I	R	H	T	K	L	R	O	B	T	N	N	S
T	E	V	S	E	R	Y	B	Y	E	A	L	A	L	E	O	J
S	M	R	Ť	Ľ	K	O	R	T	O	O	T	O	V	A	R	V

Legenda: ALBA, ALELUJA, ANJEL, ATÓM, ÁBEL, ÁRON, BOLESŤ, CESTA, CIEĽ, DOBA DOZOR, DUŠA, ELIÁŠ, EFEZ, HLAD, HNEV, HRIECH, CHLIEB, JOEL, KVAS, LIST, LITÁNIE, ĽÚTOSŤ, NAZARET, OBUV, OLTÁR, OPÁT, OTROK, POKORA, RORÁTY, ROZTOK, RUŽA, RYBY, SABAT, SLUCH, SMRŤ, SOKOL, SVET, ŠALAMÚN, TALMUD, TOVAR, VIERA, ZRNO, ZVON, ŽALM.

Tajničku osemsmerovky tvorí 58 nevyškrtaných písmen. Autor: Marek Pataky.

Výroky apoštola Pavla

Pomôcky: As is , Úb, Ínor, LKA, Rebach	Ťažký kov	1. časť tajničky	Mravouk	Stará strieborná mince	Chemická značka argónu	Autor: V. Komanický, Humenné	Olympia, po domácky	Venovala si	3. časť tajničky	Označenie citlivosti filmov
Obeť						Moravská rieka				
Oplan						Ázijský štát / Citoslovce odporu				
Prebral sa k životu					Modelárske drevo / Európska komisia, skr.					
Otvor v streche							Chem. značka hlinika / Nemocničné odd., skr.			Súkal
Obchodná akadémia, skratka			Keď / Hanebne			Obchodná doložka / Kriaky				
slovo	Kód angličtiny	Priesmyk, skratka / 2. časť tajničky			Ker / 5. časť tajničky					
Meno Romančika				Typ podniku / Oersted, skratka				Tam / 4. časť tajničky		
Novotvary							Ochranný násyp / Snovali			
slovo	Rad / Zabijačkova polievka					EČV Spišská Nová Ves / Srbská rieka			Vedľa	Fínske mesto
Sídlo zraku				Vlny tsunami / Kód Srí Lanky						
Častica súhlasu			Patriaci Libuši / Chem. značka antimónu							
Sekcionárny stroj						Nealkoholický nápoj				
Provízia						Krv bohov				

Do prázdnych políčok vpíšte čísla 1 až 9 tak, aby každý riadok, stĺpec i box obsahoval všetky čísla od 1 po 9.

		4			8		2	
1		9	7	6		4		5
	3		9					1
5		2			3	6		
3			6					4
		1		7	9	8		3
9					4		7	
4		3		9	7	1		8
	1		3			5		

■ Ide rodinka ľadových medveďov po ľadovej kryhe. Malý sa pýta:
„Mami, a ty si bola vždy ľadový medveď?"
„Áno, synček."
Za chvíľu:
„Oco, a ty si bol vždy ľadový medveď?"
„Áno, synček.
Malý sa na chvíľu zamyslí a potom sa pýta:
„Tak prečo mi je potom taká zima?"

■ Viete, aké je posledné slovo ryby pred smrťou?
Nijaké. Ryba je predsa nemá!

■ V škole sa pani učiteľka pýta Janka:
„Janko, máš domácu úlohu?"
„Ta ne!"
„Odpovedaj celou vetou!"
„Ta nemám."

■ Je to malé, chlpaté a druhé písmeno v slove je i.
Čo je to?
Kivi.

SPRÁVNE RIEŠENIA z čísla 26: *krížovka:* Kto siaha po tom, čo leží pred ním, ustavične mladne; *osemsmerovka:* Kristus je kráľom a biskupom našich duší. **Výherca za december:** Elena Poláková zo Šumiaca. **Zo správnych riešení vylosujeme držiteľa knihy *Drevené chrámy – Bardejov*.** Riešenia zasielajte na adresu: SLOVO, P.O.Box 204, 080 01 Prešov alebo slovo1@grkatpo.sk.

5	4	7	6	8	3	2	1	9
8	2	3	9	1	5	4	7	6
6	1	9	7	4	2	5	8	3
4	3	2	1	9	8	7	6	5
7	5	1	2	3	6	9	4	8
9	6	8	5	7	4	1	3	2
1	7	6	3	5	9	8	2	4
3	9	4	8	2	1	6	5	7
2	8	5	4	6	7	3	9	1

JEDNODUCHÉ ÚČTOVNÍCTVO PRE FARSKÉ ÚRADY

Profesionálny program vypracovaný firmou dlhoročne pôsobiacou v oblasti tvorby ekonomických programov.

PROGRAM JE AKTUALIZOVANÝ PODĽA POŽIADAVIEK KBS PLATNÝCH OD ROKU 2008.

- *Peňažný denník*
- *Fakturácia*
- *Pohľadávky*
- *Záväzky*
- *Hromadné prevodné príkazy*
- *Homebanking*
- *Majetok*
- *Plán investícií*
- *Ceniny*
- *Valuty*
- *Účelové zbierky*
- *Filiálky*
- *Kontextová pomoc*
- *Inventarizácia*
- *Výkaz o majetku a záväzkoch*
- *Výkaz o príjmoch a výdavkoch*
- *Ročný výkaz o hospodárení*
- *Grafy*

Peňažný denník rieši evidenciu príjmov a výdavkov v členení podľa požiadaviek farských úradov, pričom umožňuje:

- viesť viac účtov a pokladní až na filiálky;
- automatické zadávanie podľa účtovných operácií;
- automatické číslovanie dokladov;
- prepojenie na pohľadávky a záväzky;
- prepojenie na majetok;
- prepojenie na ceniny a valuty;
- tlač príjmových a výdavkovýh dokladov;
- prepočet stavov na finančných účtoch;
- priebežné položky;
- možnosť triedenia denníka;
- rozúčtovanie na podrobnejšie členenie;
- vlastné analytické členenie denníka.

DEMO verzia k dispozícii na stiahnutie

STEP software s.r.o.
Letná 45, Košice
tel.: 055/633 94 70

Email: step2002@step.sk
URL: www.step.sk

Gréckokatolícke mládežnícke centrum Bárka v Juskovej Voli ponúka tematické a športovo-turistické víkendy

Aj v roku 2009 pripravilo Centrum voľného času v Juskovej Voli sériu tematických a športovo-turistických víkendov pre deti a mládež. Všetkých srdečne pozývame.

Viac informácií nájdete na www.gmcbarka.sk.
Kontakt:
Tel.: 057/ 4490290
E-mail: skolacentrum@centrum.sk

Január
16.01. – 18. 01. Tematický víkend – *Prevencia pred sexuálnym zneužívaním – ThDr. Slávka Michančová, PhD.*
23. 01. – 25. 01. Tematický víkend – *Blahoslavení Gojdič a Hopko – o. ThDr. Peter Borza, PhD.*

Február
13. 02. – 15. 02. Tematický víkend – *Závislosť a Božia pomoc – Mgr. Peter Lipták*

Marec
06. 03. – 08. 03. Tematický víkend – *Zmierenie – o. Mgr. Marek Kolesár*
13. 03. – 15. 03. Tematický víkend – *Eucharistia – o. Mgr. Jozef Popík*
20. 03. – 22. 03. Tematický víkend – *Sv. apoštol Pavol – PhDr. ThDr. Daniel Slivka, PhD.*
27. 03. – 29. 03. Turistický víkend

Apríl
24. 04. – 26. 04. Tematický víkend – *Kresťanský pohľad na Božie stvorenie – o. RNDr. Jozef Voskár*

Máj
22. 05. – 24. 05. Tematický víkend – *Krst – o. Jozef Zorvan, ICLic.*
29. 05. – 31. 05. Tematický víkend – *Internet – môj priateľ alebo nepriateľ? – ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD.*

Jún
05. 06. – 07. 06. Turistický víkend
26. 06. – 28. 06. Tematický – *Partnerské vzťahy – PaedDr. Ivan Molčányi*